

ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Διπλωματική Εργασία

**ΟΙ ΑΝΤΙΑΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΩΣ ΒΑΣΙΚΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΤΗΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ
ΕΡΓΟΥ**

ΣΟΦΙΑ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ ΣΙΒΕΝΑ

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του μεταπτυχιακού
διπλώματος ειδίκευσης στη Διοίκηση Επιχειρήσεων
(με εξειδίκευση γενικό MBA)

Δεκέμβριος 2013

Στο σύζυγό μου Ηλία

Ευχαριστίες

Η ολοκλήρωση της παρούσας διπλωματικής στηρίχθηκε στη βοήθεια κάποιων ανθρώπων τους οποίους θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά.

Θέλω να ευχαριστήσω το σύζυγό μου Ηλία, για την ανεκτίμητη βοήθεια και τη στήριξη καθ' όλη τη διάρκεια της ολοκλήρωσης της διπλωματικής μου.

Θέλω επίσης να ευχαριστήσω ιδιαίτερα τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Βασίλειο Αλετρά για την πολύτιμη βοήθειά του και την άψογη συνεργασία μας.

Περίληψη

Ο εθελοντισμός είναι μια προσωπική απόφαση του πολίτη που επιθυμεί χωρίς να λάβει αμοιβή ή κάποιο αντάλλαγμα να συμβάλει στην εκπλήρωση κάποιου στόχου που βοηθά στην διατήρηση της κοινωνικής ευημερίας. Στην Ελλάδα η συμμετοχή των πολιτών σε εθελοντικές ενώσεις διαχρονικά αυξάνεται. Μια από τις πιο γνωστές και αναγνωρισμένες εθελοντικές ενώσεις στην χώρα είναι το Σώμα Εθελοντών Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού.

Η έρευνα που έγινε στα πλαίσια της εργασίας αυτής αποσκοπεί να διαπιστωθούν οι συνθήκες κάτω από τις οποίες οι πολίτες αποφασίζουν να συμμετάσχουν στο έργο του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού. Συγκεκριμένα ερευνήθηκαν τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των εθελοντών, τα κίνητρα που τους ωθούν να γίνουν εθελοντές, η επίδραση που η απόφασή τους αυτή έχει σε λοιπές πτυχές του βίου τους και ο βαθμός ικανοποίησης από την εθελοντική τους δράση. Τα βασικά ευρήματα ήταν ότι οι εθελοντές υποκινούνται από προσωπικές ηθικές αξίες και αρχές, δεν αποσκοπούν να λάβουν κάποια συγκεκριμένη αναγνώριση ή να λάβουν άλλα προσωπικά οφέλη, παρά μόνο να συμβάλουν στην επίλυση κοινωνικών προβλημάτων.

Επιπρόσθετα, ο βαθμός ικανοποίησης από την συμμετοχή τους στο έργο του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού είναι μεγάλος και μάλιστα θεωρούν ότι μελλοντικά θα δραστηριοποιούνται περισσότερες ώρες εβδομαδιαίως με το έργο αυτό.

Περιεχόμενα

Ευχαριστίες.....	iii
Περίληψη	iv
Περιεχόμενα	v
Περιεχόμενα εικόνων, διαγραμμάτων και πινάκων	vii
Εισαγωγή.....	1
Κεφάλαιο 1: Η έννοια και η σημασία του εθελοντισμού	3
1.1 Ορισμός	3
1.2 Ο εθελοντισμός στην Ελλάδα.....	5
1.3 Ο εθελοντισμός σε παγκόσμιο περιβάλλον	7
1.4 Τα Χαρακτηριστικά του Εθελοντισμού	11
1.5 Ικανοποίηση Εθελοντών.....	14
1.6 Μορφές εθελοντισμού	16
1.7 Εμπόδια ενασχόλησης με τον εθελοντισμό.....	17
Κεφάλαιο 2: Σώμα Εθελοντών Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών	18
2.1 Βασικές Πληροφορίες	18
2.2 Σχολές και εκπαίδευση εθελοντών	20
2.3 Οι αρχές που διέπουν τον εθελοντισμό στο Σώμα	22
Κεφάλαιο 3: Μεθοδολογία έρευνας	26
3.1 Ερευνητικό εργαλείο	26
3.2 Μέθοδοι ανάλυσης δεδομένων.....	27
Κεφάλαιο 4: Αποτελέσματα, Συζήτηση και Προτάσεις	33
4.1 Περιγραφή γενικών χαρακτηριστικών του εθελοντισμού.....	33
4.2 Υποκίνηση για την ενασχόληση με τον εθελοντισμό	37
4.3 Επίδραση της ενασχόλησης με τον εθελοντισμό	39

4.4 Ικανοποίηση από την ενασχόληση με τον εθελοντισμό.....	41
Συμπεράσματα.....	45
Βιβλιογραφία	49
Ελληνική.....	49
Ξένη.....	49
Δικτυακοί τόποι.....	52
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	54

Περιεχόμενα εικόνων, διαγραμμάτων και πινάκων

Διάγραμμα 1.1: % Ποσοστό Εθελοντών σε Μη Κερδοσκοπικούς Οργανισμούς σε σχέση με τον Συνολικό Πληθυσμό ανά Γεωγραφική Περιοχή.....	9
Εικόνα 1.1: Εθελοντικά ενεργός πληθυσμός σε διάφορες χώρες.....	10
Πίνακας 3.1 Περιγραφικά στατιστικά και στατιστικοί έλεγχοι για το δείγμα.....	30
Πίνακας 4.1 Ερωτήσεις σχετικά με τα γενικά χαρακτηριστικά των εθελοντών	33
Πίνακας 4.2 Ερωτήσεις σχετικά με τα γενικά χαρακτηριστικά των εθελοντών – Επιρροή δημογραφικών χαρακτηριστικών.....	62
Πίνακας 4.3 Ερωτήσεις σχετικά με την υποκίνηση για την ενασχόληση με τον εθελοντισμό	37
Πίνακας 4.4 Ερωτήσεις σχετικά με την υποκίνηση για την ενασχόληση με τον εθελοντισμό – Επιρροή δημογραφικών χαρακτηριστικών.....	64
Πίνακας 4.5 Ερωτήσεις σχετικά με την επίδραση της ενασχόλησης με τον εθελοντισμό	39
Πίνακας 4.6 Ερωτήσεις σχετικά με την επίδραση της ενασχόλησης με τον εθελοντισμό – Επιρροή δημογραφικών χαρακτηριστικών.....	65
Πίνακας 4.7 Ερωτήσεις σχετικά με την ικανοποίηση από την ενασχόληση με τον εθελοντισμό	42
Πίνακας 4.8 Ερωτήσεις σχετικά με την ικανοποίηση από την ενασχόληση με τον εθελοντισμό – Επιρροή δημογραφικών χαρακτηριστικών.....	66

Εισαγωγή

Η εργασία αφορά στη μελέτη ζητημάτων αναφορικά με τον εθελοντισμό και το ρόλο που αυτός έχει στην κοινωνική πραγματικότητα και στη ζωή των εθελοντών. Για τις ανάγκες της εργασίας εκπονήθηκε έρευνα σε εθελοντές του Σώματος Εθελοντών Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού. Η μεγάλη συμβολή των εθελοντών στην σημερινή πρόοδο της κοινωνίας κρίνεται αξιοθαύμαστη, και για το λόγο αυτό θεωρήθηκε ενδιαφέρον η επιστημονική μελέτη της ενασχόλησης με τον εθελοντισμό.

Είναι σήμερα αξιόλογο το γεγονός πως ο αριθμός των εθελοντών σε διάφορων τύπων έργα ολοένα και αυξάνεται. Ακόμη και σήμερα που οι συνέπειες της οικονομικής ύφεσης στην Ελλάδα δεν επιτρέπουν εύκολα την ενασχόληση με μη αμοιβόμενες δραστηριότητες, εντούτοις όπως φάνηκε στην έρευνα της παρούσας εργασίας, η συντριπτική πλειοψηφία των εθελοντών επιθυμεί να συνεχίσει να προσφέρει έργο.

Σκοπός της εργασίας είναι η εξέταση των κινήτρων που οδηγούν το άτομο να γίνει εθελοντής και ποιοί παράγοντες επηρεάζουν την απόφαση αυτή. Τα κίνητρα αφορούν σε προσωπικές αρχές ή γεγονότα της καθημερινής ζωής ενός ατόμου, ενώ οι παράγοντες μπορεί να είναι δημογραφικά χαρακτηριστικά, επαγγελματική κατάρτιση, ελεύθερος χρόνος και άλλοι. Επιπρόσθετα, στην έρευνα μελετήθηκε ο βαθμός ικανοποίησης των εθελοντών από τη συμμετοχή τους στις σχετικές δραστηριότητες.

Η εργασία απαρτίζεται από τέσσερα κεφάλαια.

Στο πρώτο, μελετάται η έννοια και η σημασία του εθελοντισμού, η πορεία και εξέλιξή του στην Ελλάδα, τα βασικά χαρακτηριστικά αυτού, τα οφέλη που έχει και τα τυχόν εμπόδια που αποτρέπουν τους πολίτες από τις δράσεις αυτές.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, περιγράφεται το έργο και η δομή του Σώματος Εθελοντών Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού.

Στο τρίτο κεφάλαιο, περιγράφεται η μεθοδολογία που θα ακολουθηθεί στην εκπόνηση της έρευνας και περιγράφεται το δείγμα.

Στο τέταρτο κεφάλαιο, γίνεται η ανάλυση των αποτελεσμάτων που έδωσε η συλλογή των δεδομένων από τα ερωτηματολόγια των Σαμαρειτών.

Τέλος, ακολουθούν τα συμπεράσματα τόσο από τη θεωρητική προσέγγιση του εθελοντισμού, όσο και από τις απαντήσεις που δόθηκαν και εξάγονται τα πορίσματα στα οποία καταλήγει η έρευνα.

Κεφάλαιο 1: Η έννοια και η σημασία του εθελοντισμού

1.1 Ορισμός

Σύμφωνα με την Ελληνική Ομοσπονδία Μη Κυβερνητικών Οργανισμών, εθελοντισμός είναι η πρόθυμη δέσμευση ενός ατόμου να εργαστεί χωρίς αμοιβή για ένα καθορισμένο ή αόριστο χρονικό διάστημα για το γενικό καλό της κοινωνίας. Ο εθελοντισμός είναι η οργανωμένη, εκούσια και ανιδιοτελής προσφορά υπηρεσιών στο κοινωνικό σύνολο. Είναι η ενεργητική συμμετοχή και η ανάληψη δράσης των πολιτών, για την αντιμετώπιση προβλημάτων, για την επίτευξη κοινωφελών στόχων και τελικά για την ποιότητα ζωής και την ευτυχία των ανθρώπων.

Ένας πιο ολοκληρωμένος ορισμός δίνεται από τον Ζάννη (2004), σύμφωνα με τον οποίο ο εθελοντισμός είναι η εργασία που παρέχεται αμισθί (με την έννοια της απουσίας χρηματικών απολαβών) και έχει θετικές κοινωνικές εκροές για ομάδες, κοινότητες και την κοινωνία γενικά, ασχέτως αν είναι συνειδητός ή όχι ο σκοπός για τον οποίο εργάζεται κάποιος. Η εργασία αυτή παρέχεται μέσα από τον κρατικό, κερδοσκοπικό, μη κερδοσκοπικό ή τον ανεπίσημο τομέα, οργανωμένα ή ατομικά και δεν προκύπτει από ρητή εξαναγκαστική εντολή που αφορά και σε πιθανές κυρώσεις από το κράτος ή τον εργοδότη (στον τομέα της αγοράς), αλλά δύναται να επιβάλλεται από κοινωνικούς, οικονομικούς ή άλλους λόγους. Η εθελοντική εργασία κατευθύνεται προς τρίτους και όχι προς συγγενικά και φιλικά πρόσωπα.

Η έννοια του εθελοντισμού βασίζεται στην ιδέα της ανθρώπινης αλληλοβοήθειας και στήριξης ενός πάσχοντα συνανθρώπου χωρίς να υπάρχει απαίτηση αμοιβής ή ανταλλάγματος. Οι ρίζες του εθελοντισμού είναι βαθιές μέσα στην ιστορία και τη διαχρονική εξέλιξη της κοινωνίας.

Ο εθελοντισμός ουσιαστικά αποτελεί ένα κίνητρο για τη συμμετοχή του ατόμου στην κοινωνική ζωή, στα πολιτιστικά και κοινωνικά δρώμενα. Με την ενεργή αυτή συμμετοχή του συμβάλλει στην καλύτερη κατανόηση και εμπέδωση των κοινωνικών αξιών όπως η αλληλεγγύη, η ανιδιοτελής προσφορά και η προώθηση της κοινωνικής

ευημερίας. Παράλληλα, το άτομο αποκτά τη δυνατότητα να εκτιμήσει την κουλτούρα και τον πολιτισμό της κοινωνίας που ζει και δραστηριοποιείται.

Στα πολλαπλά πλεονεκτήματα που συνεπάγεται ο εθελοντισμός συγκαταλέγεται το γεγονός ότι δίνεται η δυνατότητα στον εθελοντή να αποκτήσει γνώσεις και εμπειρία, καθώς η εθελοντική προσφορά εργασίας συνήθως συνεπάγεται την απόκτηση νέων δεξιοτήτων και γνώσεων πάνω στο αντικείμενο της δουλειάς που αναλαμβάνουν να εκτελέσουν. Σύμφωνα με τους Chinman και Wandersman (1999), ένα από τα σπουδαιότερα οφέλη είναι η τόνωση του πνεύματος της συλλογικής προσπάθειας, της ομαδικής δράσης και η προώθηση της δύναμης της ομάδας και της συνεργασίας. Με τον τρόπο αυτό, ο εθελοντισμός ταυτόχρονα ωθεί την επίτευξη κοινωνικών στόχων και την υλοποίηση έργων προς όφελος του κοινού καλού και παράλληλα βοηθά τους ίδιους τους εθελοντές να αντιληφθούν αξίες και αρχές, να καταλάβουν τη δύναμη της συνεργασίας και να γίνουν έτσι καλύτεροι άνθρωποι και ενεργοί πολίτες.

Οι εθελοντικές οργανώσεις ουσιαστικά δραστηριοποιούνται στην παραγωγή των "δημοσίων αγαθών". Σύμφωνα με τους Bickford και Reynolds (2002), αγαθά που το κράτος αδυνατεί να προσφέρει σε επαρκή ποσότητα και ποιότητα, αλλά και ο ιδιωτικός τομέας δεν επιθυμεί να τα προσφέρει, εφόσον τα περιθώρια κέρδους δεν είναι ικανοποιητικά. Για τον λόγο αυτό οι προνοιακές και κοινωνικές υπηρεσίες, ο πολιτισμός, το περιβάλλον κ.λ.π. αποτελούν τα προνομιακά εκείνα πεδία στα οποία οι εθελοντικές οργανώσεις καλούνται να δραστηριοποιηθούν.

Καθώς ο εθελοντισμός συνεπάγεται την προσφορά κάποιου είδους εργασίας, για την τελευταία ισχύουν τα εξής (Πολυζωΐδης, 2004):

- περιλαμβάνει δραστηριότητες που παράγουν αγαθά/υπηρεσίες σύμφωνα με το αντικείμενο του έργου υπό εκτέλεση,
- ο εθελοντής δεν αμείβεται για την παροχή της εργασίας του, τόσο σε χρηματική αξία όσο σε είδος, αν και περιορισμένη έστω αμοιβή με τη μορφή αποζημίωσης ενδέχεται να του προσφερθεί για να καλύψει δαπάνες στις οποίες προέβη για να μπορεί να ασκήσει τα εθελοντικά του καθήκοντα,
- είναι μια αυτόβουλη απόφαση του ατόμου που δεν λαμβάνεται υπό συνθήκες πίεσης ή απειλής,

- μπορεί να είναι διενεργείται μέσω των εθελοντικών οργανώσεων αλλά και μεμονωμένα από άτομα που δεν ανήκουν σε κάποια οργάνωση,
- πραγματοποιείται προς όφελος του κοινού καλού και όχι του ίδιου του εθελοντή ή κάποιου άμεσα συσχετισμένου με αυτόν ατόμου.

Όπως φαίνεται από τα παραπάνω, ο εθελοντισμός είναι χρήσιμος για την επίλυση κοινωνικών, οικονομικών, πολιτισμικών και ανθρωπιστικών ζητημάτων καθώς ωθεί την κοινωνική ευημερία μέσω της δραστηριοποίησης των πολιτών.

1.2 Ο εθελοντισμός στην Ελλάδα

Σύμφωνα με τον Πολυζωΐδη (2006), η έννοια του εθελοντισμού έγινε εμφανής στην Ελλάδα τον 19^ο αιώνα, όταν η χώρα απελευθερώθηκε από τη τούρκικη δυναστεία. Μετά την Ελληνική Επανάσταση του 1821, το κράτος ήταν γεμάτο από ερείπια και χαλάσματα που χρειάζονταν άμεσης επισκευής. Επιπλέον, ο ελληνικός λαός κατά μεγάλη πλειοψηφία είχε την ανάγκη κοινωνικής προστασίας. Όμως, η οικονομική αδυναμία δεν επέτρεπε στις κυβερνήσεις να αναπτύξουν μια συστηματική κρατική μέριμνα. Έτσι, με πρώτη απόπειρα αυτή του ελληνικού Ερυθρού Σταυρού το 1877 γίνεται η προσπάθεια να βοηθηθεί ο πληθυσμός μέσω εθελοντικής εργασίας. Ο Ερυθρός Σταυρός αποτελούνταν κυρίως από εθελοντές και το έργο που επιτέλεσε ήταν τεράστιο.

Σύμφωνα με τον Πολυζωΐδη (2004), κατά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, ο ρόλος της συνδρομής στο λαό ανήκε στην εκκλησία. Με την λήξη του, ο εθελοντισμός γίνεται πιο συχνός και μάλιστα ξεκινά να ελέγχεται από κρατικούς φορείς. Σταδιακά, ο αριθμός των εθελοντικών οργανώσεων αυξάνεται με αυξανόμενο ρυθμό.

Η πολιτική και οικονομική κατάσταση της χώρας βελτιώθηκε αισθητά μετά τα μέσα της δεκαετίας του 1970. Μετά την αποκατάσταση της ελληνικής οικονομίας, οι Έλληνες πολίτες βελτίωσαν το βιοτικό τους επίπεδο λόγω της αυξημένης ζήτησης εργασίας και ελεύθερης πρόσβασης στην εκπαίδευση. Έτσι, μετά την επίλυση των

ιδιωτικών προβλημάτων, τα άτομα ήταν πλέον σε θέση να ενδιαφερθούν για κοινωνικά ζητήματα και την επίλυση αυτών. Έτσι, ο εθελοντισμός τονώθηκε και μάλιστα ενισχύθηκε σημαντικά όταν οι πρώτες Μη Κερδοσκοπικές Οργανώσεις ιδρύθηκαν στη χώρα. Διαχρονικά, η κοινωνία ήρθε σε μεγαλύτερη επαφή με τους εθελοντές και τις οργανώσεις τους μέσω της προβολής αυτών από τα τότε αναπτυσσόμενα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας. Φυσικά, η όλη αυτή κατάσταση συνέβαλε σημαντικά στην ευημερία του κράτος, καθώς με αυτόν τον τρόπο η κοινωνία μπόρεσε χωρίς έξοδα και δαπάνες να αντιμετωπίσει μεγάλα προβλήματα αλλά και ειδικές περιστάσεις (Ζάννης, 2004).

Στα πρόσφατα χρόνια, η πιο αντιπροσωπευτική ένδειξη της σημασίας του εθελοντισμού αποτελεί η διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας το 2004. Η συμμετοχή των εθελοντών στην όλη διοργάνωση ήταν πολύ μεγάλη. Αυτό το γεγονός είναι ενδεικτικό του ότι μια μεγάλη ιδέα, ένα μεγάλο ιδανικό μπορεί να ωθήσει σε συνεργασίες και στην πραγματοποίηση μεγάλων στόχων στη χώρα.

Σύμφωνα με τη μελέτη «Ελληνικές Εθελοντικές Οργανώσεις», που πραγματοποιήθηκε το 1996, υπό την επίβλεψη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος “VOLMED” για τον εθελοντισμό στις Μεσογειακές χώρες:

- Ο συνολικός αριθμός των εθελοντικών οργανισμών στην Ελλάδα έως και το 1996 έφτανε τους 1.200.
- Από το 1900 έως το 1980 λειτουργούσαν στην Ελλάδα γύρω στο 36,3% του συνόλου των εθελοντικών οργανισμών που καταγράφηκαν το 1996, ενώ μετά το 1980 ιδρύθηκε το 60,3% του συνόλου.
- Το 91,5% των εθελοντικών οργανισμών είχε μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα και χρηματοδοτήθηκε κατά 70% από εισφορές των μελών και κατά 30% από κρατικές επιχορηγήσεις.

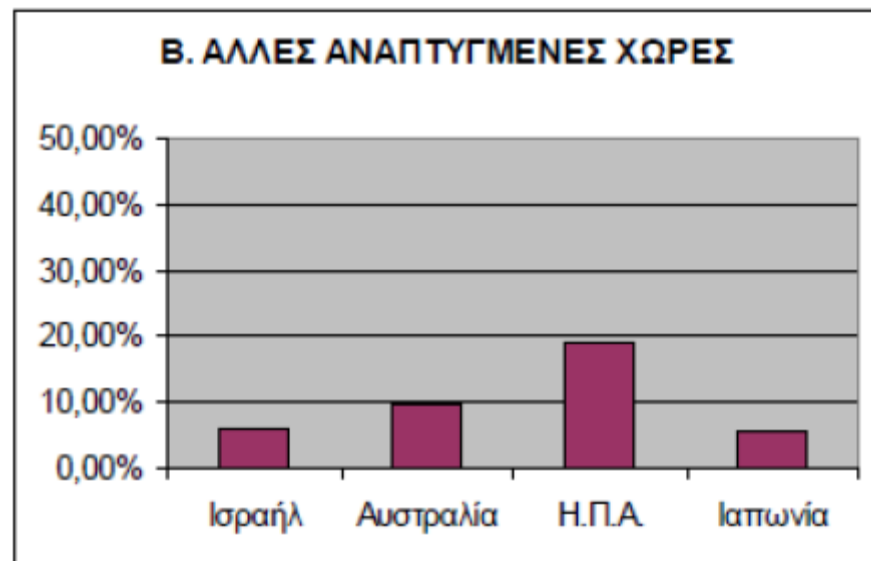
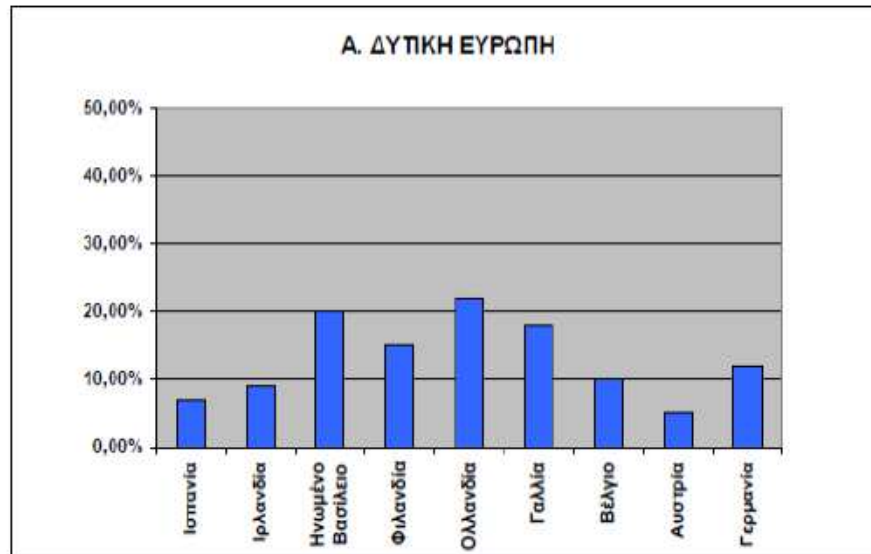
- Το 40% των οργανισμών είχε καθορίσει ένα ελάχιστο χρονικό διάστημα ως όριο για τη συμμετοχή των μελών του στον οργανισμό, σε αντίθεση με το υπόλοιπο 60% που δεν απαιτούσε ελάχιστη υποχρεωτική δραστηριοποίηση.
- Το 65% του συνόλου των ελληνικών εθελοντικών οργανισμών είχε λιγότερα από 50 μέλη, το 12% είχε 50 έως 100 μέλη, ενώ το 23% είχε περισσότερα από 100 μέλη.
- Οι τομείς δραστηριοποίησης ήταν σε γενικές γραμμές οι ακόλουθοι τρεις:
 - ❖ Οι φιλανθρωπικές δραστηριότητες αποτελούσαν περίπου το 65% του συνόλου των εθελοντικών οργανισμών.
 - ❖ Η ενασχόληση με διάφορες πολιτιστικές δραστηριότητες αποτελούσε το 28% του συνόλου.
 - ❖ Η προστασία του περιβάλλοντος και οι οικολογικοί οργανισμοί αποτελούσαν τον τρίτο τομέα με 27,5% του συνόλου των οργανισμών.

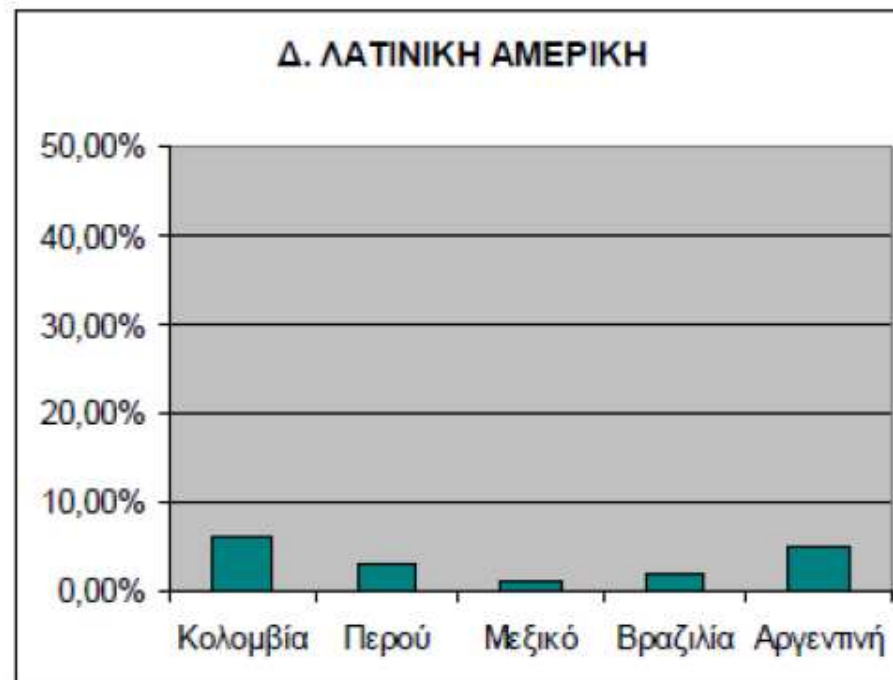
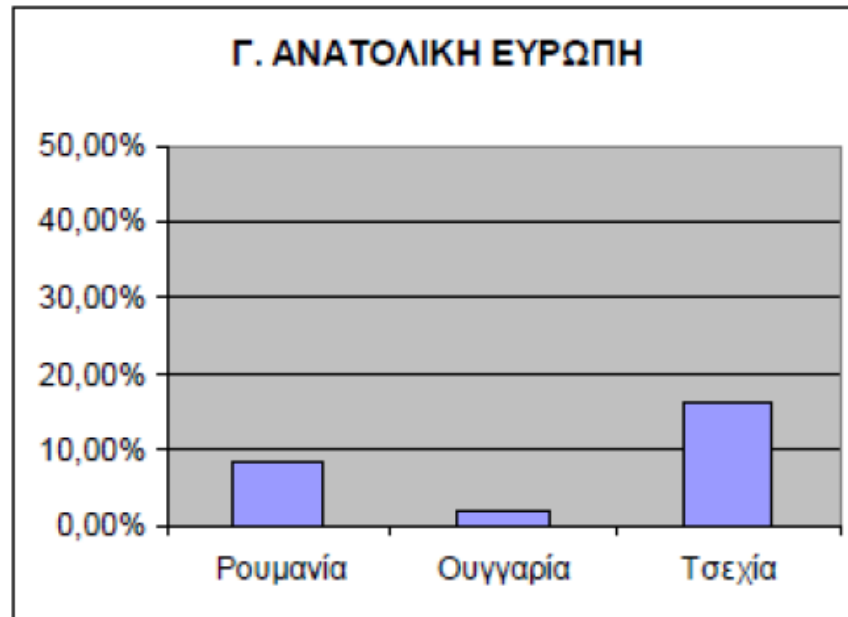
Η ιδέα της συμμετοχής σε εθελοντικούς οργανισμούς είναι μία προοπτική που απασχολεί μάλλον δυνητικά τους Έλληνες και δεν αποτελεί διαδεδομένη κοινωνική πρακτική για την πλειοψηφία των πολιτών. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια οι απόψεις σχετικά με την εθελοντική προσφορά εργασίας έχουν μεταβληθεί προς το θετικότερο. Ολοένα και περισσότεροι Έλληνες θεωρούν ότι ο εθελοντισμός αποτελεί θετική κοινωνική συνεισφορά και γι' αυτό πρέπει να ενισχυθεί (Mindwell & Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου).

1.3 Ο εθελοντισμός σε παγκόσμιο περιβάλλον

Ο εθελοντισμός εξαιτίας των διαφορετικών οικονομικών, πολιτικών, κοινωνικών και πολιτιστικών συνθηκών που επικρατούν σε κάθε χώρα ακολουθεί διαφορετικό ρυθμό ανάπτυξης.

Σύμφωνα με μία συγκριτική αξιολόγηση του εθελοντισμού το 1995 σε 21 χώρες, δίνεται παρακάτω το % Ποσοστό Εθελοντών σε Μη Κερδοσκοπικούς Οργανισμούς σε σχέση με το Συνολικό Πληθυσμό ανά Γεωγραφική Περιοχή (Ziemek, 2002):

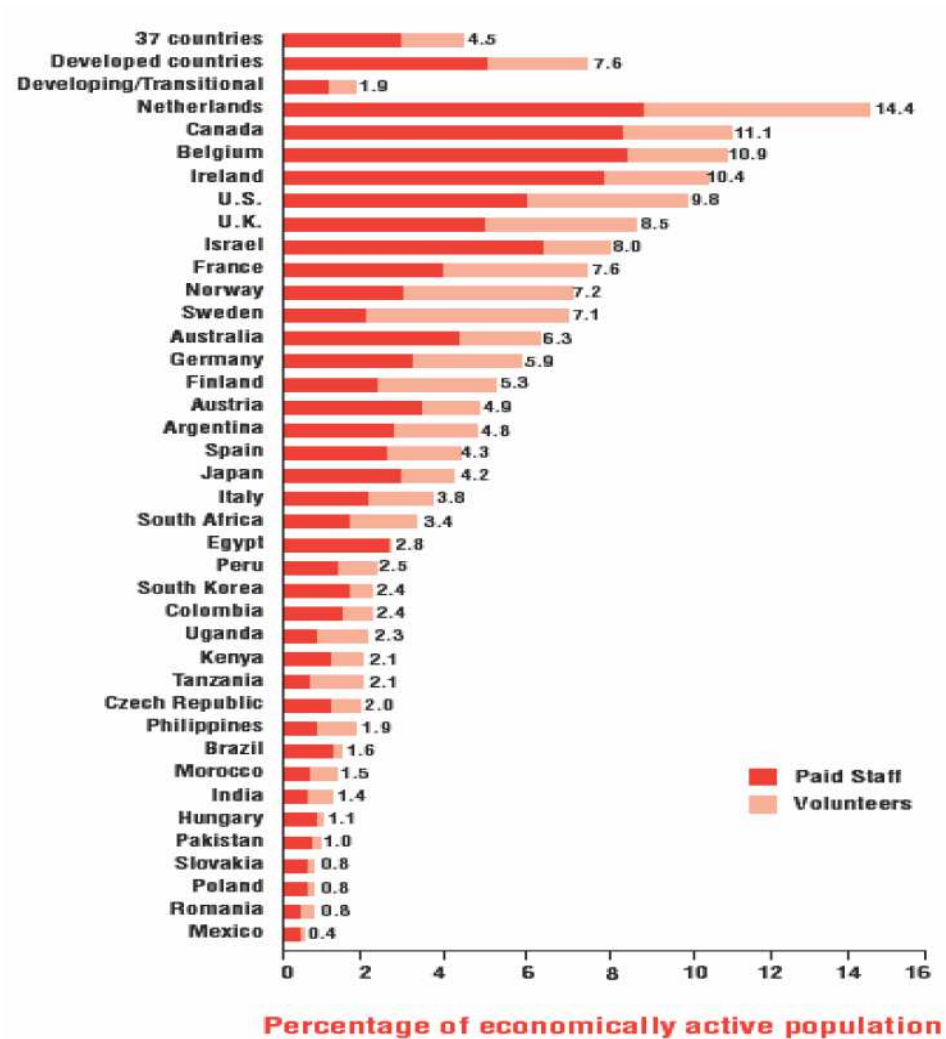
Διάγραμμα 1.1: % Ποσοστό Εθελοντών σε Μη Κερδοσκοπικούς Οργανισμούς σε σχέση με τον Συνολικό Πληθυσμό ανά Γεωγραφική Περιοχή

Πηγή: Ziemek, 2002

Στα παραπάνω διαγράμματα παρατηρούμε ότι ο εθελοντισμός είναι δημοφιλέστερος στις περισσότερο αναπτυγμένες χώρες. Τα μεγαλύτερα ποσοστά εθελοντών εμφανίζονται στην Γαλλία, την Ολλανδία, το Ηνωμένο Βασίλειο και στις Η.Π.Α.

Ωστόσο, υπάρχουν χώρες που δεν ακολουθούν αυτή την τάση, όπως είναι η Αυστρία, το Ισραήλ και η Ιαπωνία. Από τις αναπτυσσόμενες χώρες, η Τσεχία είναι η μόνη που εμφανίζει ένα συγκριτικά ψηλό ποσοστό εθελοντών.

Σύμφωνα με μία πιο πρόσφατη συγκριτική μελέτη (1998), ο πληθυσμός των ακόλουθων 22 χωρών έχει προσφέρει εθελοντικά χρόνο σε μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς κατά μέσο όρο σε ποσοστό 28%. Το 2000 η επέκταση αυτής της μελέτης σε ακόμα περισσότερες χώρες καταδεικνύει ότι η Ολλανδία είναι η πιο αναπτυγμένη χώρα στον κλάδο των εθελοντικών και μη κερδοσκοπικών οργανισμών, με τον Καναδά και το Βέλγιο να την ακολουθούν αμέσως μετά και το Μεξικό να καταλαμβάνει την τελευταία θέση (Hall *et al.*, 2005):

Εικόνα 1.1: Εθελοντικά ενεργός πληθυσμός σε διάφορες χώρες

Πηγή: Hall *et al.*, 2005

1.4 Τα Χαρακτηριστικά του Εθελοντισμού

Ο εθελοντισμός σαν έννοια αποτελεί μια αναγνωρισμένη πράξη προσωπικής απόφασης και αφοσίωσης στην συμβολή επίτευξης ενός ευρύτερου στόχου. Οι εθελοντές συμμετέχουν στην εκπλήρωση του σκοπού αυτού λόγω προσωπικών πεποιθήσεων, λόγω των ηθικών αρχών που τους διέπουν, λόγω του πολιτισμικού πλαισίου ή της κουλτούρας, των ηθών και εθίμων της κοινωνίας που ζουν. Σε όποιον λόγο από αυτούς βασίζεται η επιλογή της εθελοντικής προσφοράς εργασίας, η τελευταία φέρει ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά. Αυτά είναι:

- 1. Προσφέρεται από επιλογή:** Η ελευθερία της επιλογής του εθελοντισμού εκ μέρους ενός ατόμου αποτελεί ίσως τη βάση της έννοιας του εθελοντισμού. Το βασικό κίνητρο του ατόμου να προσφέρει την εργασία του εθελοντικά είναι η ίδια η ελευθερία βούλησης, που βασίζεται στην εκπλήρωση προσωπικών αναγκών ανεξάρτητων από την επιβίωση. Σύμφωνα με τον Maslow, οι ανάγκες που αντιστοιχούν στα ανώτερα επίπεδα, δηλαδή πέραν από αυτό της επιβίωσης και της ασφάλειας, αυτές δηλαδή της αυτοεκτίμησης και της αυτοολοκλήρωσης, μπορούν να αποτελέσουν παράγοντες υποκίνησης για τα άτομα να προβούν σε πράξεις που δεν αποσκοπούν στην αμοιβή (Μπουραντάς, 2005). Σύμφωνα με τον Johnson-Coffey (1997), ακόμη και αν ο εθελοντισμός είναι μια απόφαση επιλογής, δηλαδή είναι εκούσιος, εντούτοις υπάρχει και ο ακούσιος, όπου το άτομο προσφέρει εθελοντικά εργασίας γιατί ενδεχομένως δέχεται πίεση από το κοινωνικό περιβάλλον να πράξει έτσι.
- 2. Δεν βασίζεται στην απόκτηση χρηματικής αμοιβής:** βασική αρχή του εθελοντισμού είναι ότι ο εθελοντής δεν λαμβάνει αμοιβή για την παροχή εργασίας, ακόμη και αν η τελευταία εμπίπτει στα επαγγελματικά του ενδιαφέροντα. Ακόμη και όταν ο εθελοντής λαμβάνει κάποιο ποσό για κάλυψη των προσωπικών του εξόδων όσο διάστημα προσφέρει την εθελοντική του εργασία, εντούτοις αυτό δεν ανήκει στα πλαίσια της καταβολής σε αυτόν μισθό. Η έλλειψη αυτή του χαρακτηριστικού αυτού συνεπάγεται ότι ο καθένας μπορεί να προσφέρει εθελοντικά την εργασία του, αρκεί να διαθέτει προσωπικό ελεύθερο χρόνο. Φυσικά, για τους

εργαζομένους του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, η ύπαρξη μειωμένου ελεύθερου χρόνου είναι βασικός παράγοντας που δυσχαιρένει την απόφαση του εθελοντισμού. Μάλιστα, σύμφωνα με τους Devoy και Pfeffer (2007), όταν ένας εργαζόμενος πληρώνεται με την ώρα εργασίας και όχι με τη μορφή ημερομισθίου, οι πιθανότητες να αδυνατεί ή να αποφεύγει να εργαστεί εθελοντικά αυξάνονται, όπως θα αναλυθεί σε επόμενη ενότητα.

- 3. Λαμβάνει χώρα σε οργανωμένα πλαίσια:** σύμφωνα με την Στασινοπούλου (2011), για να προσφέρει ένα άτομο εθελοντικά εργασία πρέπει να υπάρχει μια οργανωμένη και συντονισμένη ενέργεια προς την επίτευξη κάποιου κοινωνικού συνήθως σκοπού. Το όλο έργο έχει την ανάγκη τόσο ατόμων που προσφέρουν δουλειά με οικονομική αμοιβή όσο και ατόμων που είναι εθελοντές. Αν και αυτό δημιουργεί συνήθως προϋποθέσεις για ποιότητα, αξιολόγηση, αποτελεσματικότητα από ότι η μεμονωμένη προσφορά, εντούτοις δημιουργεί ταυτόχρονα πρόσφορο έδαφος για απόπειρες επιβολής εξουσίας και γραφειοκρατία. Παρόλα αυτά, η συντονισμένη προσπάθεια που χαρακτηρίζει το έργο αυτό δίνει τη δυνατότητα στους εθελοντές να εργαστούν ομαδικά, να συνεργαστούν και να κατανοήσουν τα οφέλη της συλλογικής εργασίας, ξεπερνώντας το εγώ τους και εργάζοντας στα πλαίσια της ομάδας.
- 4. Επιφέρει Οφέλη στους εθελοντές και την κοινωνία:** ο εθελοντισμός επιφέρει οφέλη σε ένα ευρύ πλήθος ατόμων, ξεκινώντας από τον ίδιο τον εθελοντή. Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, ο εθελοντής ωφελείται καθώς δραστηριοποιείται μέσα σε μια ομάδα που την χαρακτηρίζουν κοινές αξίες και όραμα. Επίσης, καθώς ο αποδέκτης αυτής της προσπάθειας που κάνουν οι εθελοντές είναι η ίδια η κοινωνία σαν σύνολο, τα οφέλη γίνονται πολλαπλά, καθώς η προσφορά εργασίας χωρίς αντάλλαγμα συμβάλλει στην ευημερία του συνόλου μέσα από μια οργανωμένη ενέργεια (Johnson-Coffey, 1997).
- 5. Δεν κάνει διακρίσεις:** σύμφωνα με την Στασινοπούλου (2011), εθελοντής μπορεί να γίνει ο κάθε πολίτης, ανεξαρτήτως ηλικίας, οικογενειακής κατάστασης, εισοδήματος, επαγγέλματος, φύλου και εθνικότητας. Ο εθελοντισμός βασίζεται στο κοινό όραμα και την ελεύθερη βούληση ατόμων που δίχως αντάλλαγμα επιθυμούν να συνδράμουν στην διεκπαιρέωση μιας ενέργειας. Έτσι, ουσιαστικά συμβάλλει στην καταπολέμηση του ρατσισμού

κάθε είδους, καθώς εμπνέει και προϋποθέτει την ομαδική δουλειά και συνεργασία.

Σύμφωνα με πολλές μελέτες, οι εθελοντές λαμβάνουν την απόφαση να παρέχουν την εργασία τους εθελοντικά βάσει κάποιων κριτηρίων. Για παράδειγμα, οι McPherson και Rotolo (1996) υποστηρίζουν ότι άτομα που έχουν λάβει ανώτατη εκπαίδευση τείνουν να προσφέρουν εθελοντική εργασία σε πανεπιστήμια ή σε ενέργειες ακαδημαϊκού ενδιαφέροντος. Ο Rohns (1986) υποστηρίζει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό εθελοντών αποτελείται από γυναίκες, καθώς το συγκεκριμένο φύλο έχει πιο αναπτυγμένη συναισθηματική φύση και η παροχή εργασίας αφιλοκερδώς είναι κοντινότερη επιλογή στην φύση της γυναίκας. Ο Tschirhart (1998) μελετά το θέμα αυτό από μια πιο πρακτική σκοπιά, υποστηρίζοντας ότι οι περισσότεροι εθελοντές τυγχάνουν μεγάλης ηλικίας (μεγαλύτερης των 50), καθώς έχουν εξασφαλίσει εισόδημα επιβίωσης, συνήθως έχουν συνταξιοδοτηθεί και διαθέτουν ελεύθερο χρόνο που επιθυμούν να καλύψουν με ηθικά αποτελεσματικές ενέργειες.

Καθώς οι απόψεις των μελετητών αφορούν διαφορετικά κριτήρια, γίνεται κατανοητό ότι η επιλογή του εθελοντισμού εξαρτάται από πολλούς, διαφορετικούς παράγοντες. Παρόλα αυτά, υπάρχουν κάποια χαρακτηριστικά που πρέπει να έχει ένα άτομο για να γίνει ένας καλός εθελοντής:

- **Ευελιξία:** πρέπει το άτομο να κατανοεί ότι συμμετέχει σε μια ενέργεια που οι διάφορες δράσεις για την επίτευξή της ενδέχεται να αλλάξουν, να επαναπρογραμματιστούν ή να τερματιστούν. Ο εθελοντής οφείλει να συμφωνεί με τις όποιες αλλαγές και να δηλώνει ευέλικτος και πρόθυμος να συνδράμει υπό τις αμφίβολες αυτές συνθήκες (Reed & Selbee, 2000).
- **Υπομονή:** για τους ίδιους λόγους που αναφέρθηκαν, ο εθελοντής πρέπει να διαθέτει υπομονή. Αν αυτό δεν ανήκει στα χαρακτηριστικά του, απλώς δεν είναι αποτελεσματικός στην παροχή βοήθειας στην όλη προσπάθεια, καθώς ουσιαστικά καθυστερεί την εκπόνηση των δράσεων (Reed & Selbee, 2000).
- **Εμπιστοσύνη:** ο εθελοντής δηλώνει ότι θέλει να συνδράμει στην επίτευξη ενός σκοπού χωρίς να περιμένει αντάλλαγμα, επομένως δεν προβαίνει στην υπογραφή σύμβασης ή συμφωνίας με τους υπεύθυνους της όλης ενέργειας. Οι τελευταίοι όμως βασίζονται στην ειλικρίνειά του και δείχνουν

εμπιστοσύνη ότι θα είναι εκεί τις απαραίτητες μέρες και ώρες, προς την εκτέλεση των καθηκόντων που αυτοβούλως ανέλαβε (Johnson, 2012).

- **Ενέργεια:** ο εθελοντισμός συχνά απαιτεί πολλές ώρες εθελοντικής δουλειάς, παροχή προσωπικού χρόνου και ενέργειας για την επίτευξη του σκοπού (Gerard, 1972).
- **Αυτοθυσία:** η ίδια η έννοια του εθελοντισμού συνδέεται με την αυτοθυσία, καθώς ο εθελοντής καλείται να ξεπεράσει το εγώ του και να παρέχει υπηρεσίες για την επίτευξη ενός σκοπού που πρόκειται να ωφελήσει την ευρύτερη κοινωνία (Gerard, 1972).

1.5 Ικανοποίηση Εθελοντών

Η ικανοποίηση μέσω των εθελοντικών δράσεων είναι ένας εξαιρετικά σημαντικός παράγοντας στη διακράτηση των εθελοντών και στη συνέχιση των δράσεών τους. Το γεγονός αυτό αποδεικνύεται από τα ευρήματα πολλών ερευνών.

Οι Silvenberg *et al.* (2001) κατέδειξαν μέσω της έρευνάς τους ότι η ικανοποίηση των εθελοντών εξαρτάται τόσο από την φύση της ίδιας της δράσης όσο και από ψυχολογικούς παράγοντες που ικανοποιούνται μέσω του εθελοντισμού. Οι Jacobson *et al.* (2012) απέδειξαν ότι ο δείκτης ικανοποίησης των εθελοντών αυξανόταν ανάλογα με το χρόνο παροχής της εθελοντικής βοήθειας, εύρημα το οποίο συμφωνεί και με την έρευνα της Pauline (2011).

Πιο ειδικά, αναφορικά με τη συμμετοχή των εθελοντών σε αθλητικά γεγονότα, οι Liao *et al.* (2012) κατέδειξαν ότι η θετική ανατροφοδότηση από τους συνομηλίκους, η αυτοπεποίθηση και η επιτυχία είναι οι βασικοί παράγοντες ικανοποίησης. Αναφορικά με τη συμμετοχή των εθελοντών στο άθλημα του γκολφ, η έρευνα της Pauline (2011) αναφέρει ότι η επικοινωνία τόσο μεταξύ των εθελοντών όσο και μεταξύ των εθελοντών και του οργανισμού είναι ο κυριότερος παράγοντας που σχετίζεται με την ικανοποίηση των εθελοντών, αλλά και με την πρόθεσή τους να επιστρέψουν στο μέλλον σε αυτή την εθελοντική δράση.

Η επικοινωνία βρέθηκε να είναι προσδιοριστικός παράγοντας ικανοποίησης των εθελοντών και στην έρευνα των Yanagisawa και Sakakibara (2008). Η έρευνα επικεντρώθηκε στην ικανοποίηση των εθελοντών στην προσφορά γευμάτων για τους ηλικιωμένους στην Ιαπωνία. Επιπρόσθετοι παράγοντες που προσδιορίζουν την ικανοποίηση των εθελοντών βρέθηκαν να είναι οι ανθρώπινες σχέσεις τόσο μεταξύ των εθελοντών, όσο και του ανθρώπινου δυναμικού που ετοίμαζε τα γεύματα.

Οι ανθρώπινες σχέσεις με τη σειρά τους επηρεάζονταν από την συμβουλευτική και επίβλεψη από το εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό που ήταν υπεύθυνο για την ετοιμασία των γευμάτων, τις ευκαιρίες που είχαν οι εθελοντές για την πραγματοποίηση συναντήσεων, καθώς και τη δημοσιότητα μέσω των δημοσίων σχέσεων.

Σύμφωνα με τους Bang και Ross (2009), τα κίνητρα εκείνα που προβλέπουν καλύτερα το επίπεδο της ικανοποίησης των εθελοντών από τις εθελοντικές τους δράσεις είναι: η έκφραση αξιών, ο επαγγελματικός προσανατολισμός, καθώς και η αγάπη για τα σπορ. Οι Okun και Eisenberg (1992, όπως παρατίθενται στους Millette και Gagné, 2008) αναφέρουν ότι η ικανοποίηση των εθελοντών είναι μεγαλύτερη όταν οι δραστηριότητές τους ποικίλουν, ενώ ο Dailey (1986, όπως παρατίθεται στους Millette και Gagné, 2008) επισημαίνει ότι η ικανοποίηση και συνεπώς η δέσμευση των εθελοντών είναι μεγαλύτερη στην περίπτωση που πρόκειται για πολιτική καμπάνια η οποία συνοδεύεται από αυτονομία και ανατροφοδότηση.

Αυτό που έχει σημασία να τονιστεί είναι ότι οι εθελοντές ικανοποιούνται μέσω των δραστηριοτήτων που αναλαμβάνουν, δεδομένου ότι γνωρίζουν τι τους παρακινεί και επομένως επιλέγουν εκείνες τις δραστηριότητες που εκπληρώνουν αυτές τους τις ανάγκες (Houle et al., 2005).

Ως εκ τούτου, η ικανοποίηση των εθελοντών είναι μεγαλύτερη όταν ικανοποιούνται οι αρχικές τους προσδοκίες μέσα από την εθελοντική τους δράση. Επί παραδείγματι, οι Zini και Sgan-Cohen (2008) βρήκαν ότι η ικανοποίηση των εθελοντών οδοντογιατρών να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε ηλικιωμένους στην Ιερουσαλήμ ήταν μεγαλύτερη όταν ικανοποιούνταν τα αρχικά τους κίνητρα πίσω

από την εθελοντική τους δράση, τα οποία ήταν η συνεισφορά προς την κοινότητα αλλά και η απόκτηση ικανοτήτων και δεξιοτήτων.

1.6 Μορφές εθελοντισμού

Η σύγχρονη βιβλιογραφία διαχωρίζει τον εθελοντισμό με διάφορα κριτήρια, δημιουργώντας έτσι διάφορες μορφές εθελοντισμού. Οι πιο γνωστές είναι:

- **Επίσημος και ανεπίσημος εθελοντισμός:** ο επίσημος εθελοντισμός αφορά στην προσφορά εθελοντικής εργασίας με την ελεύθερη φυσικά βούληση του ίδιου του εθελοντή, χωρίς αντάλλαγμα αμοιβής, με σκοπό την συνδρομή της εργασίας για την εκπλήρωση κάποιου κοινωνικού σκοπού - έργου. Ο εθελοντής αναλαμβάνει τα καθήκοντά του που αφορούν σε ορισμένη θέση που ορίζονται από οργανωμένες μη κερδοσκοπικές οργανώσεις ή οργανωμένα προγράμματα. Ο ανεπίσημος εθελοντισμός αφορά σε δραστηριότητες που δε διοργανώνονται από κάποια εθελοντική οργάνωση ή πρόγραμμα, αλλά είναι ουσιαστικά προσωπικές απόπειρες του ατόμου να βοηθήσει κάποιο άλλο άτομο ή το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο αμισθοί, όπως για παράδειγμα ο καθαρισμός του δρόμου μπροστά από το σπίτι ενός πολίτη από τον τελευταίο (Πολυζωίδης, 2006).
- **Διεθνής εθελοντισμός:** ο εθελοντής αναλαμβάνει δραστηριότητες που αφορούν σε προσφορά αλληλεγγύης και βοήθειας σε πολίτες του Τρίτου Κόσμου ή σε πολίτες χωρών που βρίσκονται σε εμπόλεμη κατάσταση ή υπέστησαν σημαντική φυσική καταστροφή. Ο διεθνής εθελοντισμός ήταν ανέκαθεν μια από τις πιο διαδεδομένες μορφές εθελοντισμού, καθώς γνωστές οργανώσεις (Γιατροί Χωρίς Σύνορα, κ.α.) και απλοί πολίτες προσφέρουν γνώσεις και υλικά αγαθά για την προώθηση της κοινωνικής ευημερίας μιας άλλης χώρας (Stebbins, 1996).
- **Κοινωνικός εθελοντισμός:** ο εθελοντής αναλαμβάνει δραστηριότητες που αφορούν σε ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού όπως η παροχή υπηρεσιών σε

άτομα με ειδικές ανάγκες, σε άτομα της τρίτης ηλικίας, σε οικογένειες που ζουν στο όριο της φτώχειας, σε άτομα εξαρτημένα από ναρκωτικές ουσίες, σε φυλακισμένους, σε μετανάστες (Hustinx & Lammertyn, 2004).

- **Περιβαλλοντικός εθελοντισμός:** ο εθελοντής αναλαμβάνει δραστηριότητες που αφορούν στην προστασία της χλωρίδας και πανίδας μιας περιοχής, στην καθαριότητα των δασών, την προστασία των υδάτων από τη μόλυνση, την καθαριότητα των πόλεων από τα απορρίμματα, κτλ (Πολυζωίδης, 2006).
- **Πολιτιστικός εθελοντισμός:** ο εθελοντής αναλαμβάνει δραστηριότητες που αφορούν στη διοργάνωση πολιτιστικών δρώμενων, όπως θεατρικές παραστάσεις, μουσικές συναυλίες, κ.α (Hustinx & Lammertyn, 2004).

1.7 Εμπόδια ενασχόλησης με τον εθελοντισμό

Αν και ο εθελοντισμός προσφέρει πολλαπλά οφέλη τόσο στους εθελοντές όσο και στην κοινωνία, υπάρχουν διάφοροι λόγοι που αποτρέπουν τα άτομα από την προσφορά εθελοντικής εργασίας. Οι λόγοι αυτοί ποικίλουν:

- **Προσωπικοί λόγοι:** το άτομο να μη διαθέτει την κατάλληλη ψυχολογία για να ασχοληθεί με την προώθηση του κοινού καλού, καθώς προέχει η βελτίωση της προσωπικής του ψυχολογίας και πραγματικότητας (McBride & Lough, 2010).
- **Κοινωνικά εμπόδια:** ο κοινωνικός αποκλεισμός που υφίστανται κάποια άτομα τα ωθεί σε εσωστρέφεια και απόρριψη οποιασδήποτε δραστηριότητας θα τους φέρει πιο κοντά με το κοινωνικό σύνολο (Sundeen & Raskoff, 2000).
- **Οικονομικά εμπόδια:** η ανεργία και τα οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι περισσότεροι σήμερα πολίτες, μεταξύ αυτών και οι νέοι που αποτελούν την ομάδα που συχνότερα ασχολείται με τον εθελοντισμό, εμποδίζει έως και αποτρέπει την ενασχόληση με οποιαδήποτε δραστηριότητα δεν αποφέρει οικονομικό όφελος (McBride & Lough, 2010).
- **Έλλειψη χρόνου:** οι εργασιακές και οικογενειακές υποχρεώσεις ή η προτίμηση του ατόμου να αξιοποιήσει τον ελεύθερο χρόνο για δραστηριότητες εκτός από τον εθελοντισμό (για παράδειγμα για ξεκούραση),

είναι ίσως ο βασικότερος λόγος που δεν σκέφτονται τα άτομα να προσφέρουν εθελοντική εργασία (Sundeen & Raskoff, 2000).

- **Έλλειψη υποστήριξης από το οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον:** όταν το περιβάλλον μέσα στο οποίο μεγαλώνει και ζει ένα άτομο δεν ενθαρρύνει τον εθελοντισμό ή απλά προωθεί άλλες δραστηριότητες (για παράδειγμα την εύρεση εργασίας από τους γονείς ή την διασκέδαση από τους φίλους), τότε το άτομο δεν σκέφτεται εύκολα να ασχοληθεί με τον εθελοντισμό (Handy & Cnaan, 2007).

Κεφάλαιο 2: Σώμα Εθελοντών Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών¹

2.1 Βασικές Πληροφορίες

Το Σώμα Εθελοντών Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών ιδρύθηκε το 1931, με απόφαση της Κεντρικής Διοίκησης του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού, με την επωνυμία Σώμα Εθελοντών Τραυματιοφορέων αφού σαν ιδέα είχε προηγηθεί από το 1916 η ίδρυση από τους Προσκόπους του Σώματος Επίκουρων Νοσοκόμων και Τραυματιοφορέων του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού. Σήμερα αποτελεί ένα από τα τρία ένστολα Σώματα Εθελοντών του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού μαζί με τους Εθελοντές Νοσηλευτικής και τους Εθελοντές Κοινωνικής Πρόνοιας.

Σκοπός της ιδρύσεώς του υπήρξε η καταφανής έλλειψη ανδρικού εθελοντικού προσωπικού στον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό και η στελέχωση πάρα πολλών υπηρεσιών και αποστολών στην ελληνική ύπαιθρο, όπου ήταν ακατάλληλη η χρησιμοποίηση του γυναικείου εθελοντικού δυναμικού.

Το 2008, μετονομάστηκε σε Σώμα Εθελοντών Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού. Από την δημιουργία του (1931)

¹ Οι πληροφορίες του κεφαλαίου λήφθηκαν από τον Δικτυακό Τόπο του Σώματος Σαμαρειτών.

μέχρι την έναρξη του πολέμου το 1940, διέθετε μια μεγάλη δύναμη Εθελοντών Σαμαρειτών, η οποία ανερχόταν στα 1.195 άτομα. Από το έτος 1937 στο Σώμα Εθελοντών Σαμαρειτών εντάχθηκαν και γυναίκες, όπου μέχρι το 1955, οπότε και σταμάτησε προσωρινά με απόφαση της Κεντρικής Διοίκησης η είσοδος γυναικών, εκπαιδεύτηκαν συνολικά 723 Εθελόντριες Σαμαρείτισσες. Από το έτος 1975 έως σήμερα, το Σώμα Εθελοντών Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών δέχεται νέους, αδιακρίτως φύλου και μάλιστα σήμερα το ποσοστό ανδρών – γυναικών είναι 40% και 60% αντίστοιχα.

Η Σχολή του Σώματος Εθελοντών Σαμαρειτών, από το 1941 έως το 1945 αναγκάστηκε να διακόψει την λειτουργία της λόγω του πολέμου και της κατοχής. Στα χρόνια που ακολούθησαν το Σώμα Εθελοντών Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών, ανέπτυξε πλούσια ανθρωπιστική δράση. Σε όλες τις μεγάλες καταστροφές που έπληξαν διάφορες περιοχές της χώρας μας, οι Εθελοντές Σαμαρείτες, οι Εθελοντές Διασώστες και οι Εθελοντές Ναυαγοσώστες, συμμετείχαν με όσα μέσα και ανθρώπινο δυναμικό διέθεταν για την πρόληψη, την αντιμετώπιση και την αποκατάσταση.

Το 2011, το Σώμα Εθελοντών Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού, συμπλήρωσε τα 80 χρόνια αδιάκοπης κοινωνικής και ανθρωπιστικής προσφοράς. Από την ίδρυσή του μέχρι σήμερα έχουν εκπαιδευτεί και έχουν λάβει πτυχίο πάνω από 55.000 περίπου Εθελοντές στις ειδικότητες Πρώτων Βοηθειών, Ναυαγοσωστικής και Διάσωσης.

Στελεχώνεται από νέους, κυρίως άνδρες και γυναίκες σε 44 πόλεις σε όλη την Ελλάδα και αριθμεί 4.650 εν ενεργεία Εθελοντές Πρώτων Βοηθειών, Ναυαγοσώστες, Διασώστες, Χειριστές Διασωστικών Σκύλων, Εθελοντές Ιατρούς, Εθελοντές Εκπαιδευτές και Ειδικούς Συνεργάτες.

Σήμερα αποτελεί την μεγαλύτερη και πιο ενεργή Εθελοντική Οργάνωση Πρώτων Βοηθειών, Διάσωσης και Ναυαγοσωστικής στην Ελλάδα, ενώ ήδη διευρύνει την δράση του μέσω διακρατικών συνεργασιών σε ολόκληρο τον κόσμο. Το δίκτυο του Τομέα Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών σήμερα αποτελείται από (Παρουσίαση του Τομέα Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών του Ε.Ε.Σ.):

- 43 Περιφερειακά Τμήματα Εθελοντών Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών
- 2 Κλιμάκια Εθελοντών Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών
- 3.850 Εθελοντές Πρώτων Βοηθειών και Άμεσης Επέμβασης
- 420 Εθελοντές Ναυαγοσώστες
- 450 Εθελοντές Διασώστες
- 90 Εθελοντές Εκπαιδευτές
- 8 Σκύλους Έρευνας και Διάσωσης
- 21 Ειδικούς Συνεργάτες
- 16 Έμμισθο προσωπικό (εκπαιδευτές, γραμματειακής υποστήριξης, οδηγούς κ.α.).

2.2 Σχολές και εκπαίδευση εθελοντών

Το Σώμα Εθελοντών Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού, είναι αναγνωρισμένη εθελοντική διασωστική ομάδα, από την Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας με Αριθμό Μητρώου 22/2001 και εφαρμόζει Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας ISO 9001:2008, πιστοποιημένο από το Διεθνή Φορέα Πιστοποίησης Lloyd's Register Quality Assurance.

Το Σώμα απαρτίζεται από τις παρακάτω σχολές (Παρουσίαση του Τομέα Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών του Ε.Ε.Σ.):

- Σχολή Σαμαρειτών και Διασωστών (Πρώτων Βοηθειών) 15μηνες διάρκειας,
- Σχολή Εφήβων Σαμαρειτών 24μηνες διάρκειας,
- Σχολή Αυτοδυτών Ναυαγοσωστών 3μηνες διάρκειας,
- Σχολεία Διάσωσης,
- Σχολές Εκπαιδευτών,
- Προγράμματα Εκπαίδευσης Πολιτών.

Κατά τη διάρκεια της βασικής τους εκπαίδευσης, οι Εθελοντές Σαμαρείτες - Διασώστες εκπαιδεύονται θεωρητικά και πρακτικά για 250 ώρες, πραγματοποιούν 100 ώρες πρακτικής εξάσκησης στα Τμήματα Επειγόντων Περιστατικών των οικείων νοσοκομείων και επιπλέον 150 ώρες για την απόκτηση δεξιοτήτων, στην παροχή πρώτων βοηθειών στις υγειονομικές, διασωστικές και ανθρωπιστικές αποστολές του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού. Επιπλέον, υποβάλλονται σε γραπτές, προφορικές και πρακτικές εξετάσεις για την απόκτηση του πτυχίου τους.

Η συνολική βασική εκπαίδευση των Εθελοντών Σαμαρειτών - Διασωστών, ολοκληρώνεται σε πεντακόσιες (500) ώρες, θεωρητικής, πρακτικής εκπαίδευσης και δράσεις απόκτησης δεξιοτήτων. Τα βασικά αντικείμενα εκπαίδευσης είναι:

- Ιστορία Ερυθρού Σταυρού,
- Εθελοντισμός, Δεοντολογία,
- Πολιτική Προστασία,
- Πρώτες Βοήθειες,
- Βασική Υποστήριξη Ζωής,
- Αυτόματος Εξωτερικός Απινιδιστής,
- Ειδικότητες Διάσωσης,
- Ναυαγοσωστική και Διάσωση στο Υγρό Στοιχείο,
- Έρευνα και Διάσωση Αγνοουμένων,
- Επικοινωνίες,
- Πρόληψη και Αντιμετώπιση Καταστροφών,
- Ψυχολογία Καταστροφών.

Μετά την λήψη πτυχίου, οι Εθελοντές Σαμαρείτες, οι Εθελοντές Διασώστες και οι Εθελοντές Ναυαγοσώστες του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού, εργάζονται καθημερινά σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο, συμμετέχοντας σε πλήθος υπηρεσιών ή αποστολών του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού, όπως (Παρουσίαση του Τομέα Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών του Ε.Ε.Σ.):

- Κινητοποίηση και επέμβαση σε αποστολές έρευνας και διάσωσης,
- Κινητοποίηση και επέμβαση σε αποστολές αντιμετώπισης καταστροφών,

- Υγειονομική κάλυψη σε αθλητικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις,
- Εκπαίδευση πολιτών σε βασικές γνώσεις πρώτων βοηθειών,
- Δράσεις προστασίας του περιβάλλοντος,
- Συνεργασία με την Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, την Πυροσβεστική Υπηρεσία, το Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας, την Ελληνική Αστυνομία, τις Λιμενικές Αρχές, τον Ελληνικό Στρατό και άλλες κρατικές υπηρεσίες σε καταστάσεις ετοιμότητας, κινητοποίησης ή επέμβασης για την αντιμετώπιση έκτακτων γεγονότων.

Οι εθελοντές του Σώματος βρίσκονται σε επιχειρησιακή ετοιμότητα 365 ημέρες το χρόνο, 24 ώρες το 24ωρο και μπορούν να κινητοποιηθούν οποιαδήποτε στιγμή και να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους όπου χρειαστεί, στην Ελλάδα και στο κόσμο.

2.3 Οι αρχές που διέπουν τον εθελοντισμό στο Σώμα

Σε όλες τις εκφάνσεις της δράσης και της προσφοράς του, το Διεθνές Κίνημα Ερυθρού Σταυρού βασίζεται κάθε δράση και απόφασή του πάνω στην μακρόχρονη εμπειρία του και σε ανθρωπιστικές αξίες που παραμένουν αδιαπραγμάτευτες με στόχο πάντα την διάσωση και την παροχή βοήθειας και αλληλεγγύης στον συνάνθρωπο. Οι αρχές αυτές είναι (7 θεμελιώδης αρχές, δικτυακός τόπος):

- **Ανθρωπισμός:** Το Διεθνές Κίνημα Ερυθρού Σταυρού που δημιουργήθηκε από την επιθυμία παροχής βοήθειας χωρίς διάκριση στους τραυματίες του πεδίου της μάχης, προσπαθεί, υπό τη διεθνή και εθνική του ιδιότητα να προλάβει και να ανακουφίσει τον πόνο οπουδήποτε πιθανόν βρεθεί. Σκοπός του είναι να προστατεύει τη ζωή και την υγεία και να εξασφαλίζει τον σεβασμό προς τον άνθρωπο. Προάγει την αμοιβαία κατανόηση, φιλία, συνεργασία και διαρκή ειρήνη μεταξύ των λαών.
- **Αμεροληψία:** Δεν κάνει διάκριση ως προς εθνικότητα, φυλή, θρησκευτικές πεποιθήσεις, τάξη ή πολιτικές απόψεις. Προσπαθεί να ανακουφίζει τις

ταλαιπωρίες των ατόμων, ωθούμενο μόνο από τις ανάγκες τους και να δίνει προτεραιότητα στις πλέον επείγουσες περιπτώσεις δυστυχίας.

- **Ουδετερότητα:** Για να διατηρήσει την εμπιστοσύνη όλων των μερών, το Κίνημα δεν δύναται να μεροληπτεί στις εχθροπραξίες ή να εμπλέκεται οποτεδήποτε σε αντιθέσεις πολιτικής, φυλετικής, θρησκευτικής ή ιδεολογικής φύσεως.
- **Ανεξαρτησία:** Το Κίνημα είναι ανεξάρτητο. Οι Εθνικοί Σύλλογοι, ενώ είναι βοηθητικοί στις ανθρωπιστικές υπηρεσίες των κυβερνήσεών τους και υπόκεινται στους νόμους των χωρών τους, πρέπει πάντοτε να διατηρούν την αυτονομία τους έτσι ώστε να μπορούν να ενεργούν πάντοτε σύμφωνα με τις Αρχές του Κινήματος.
- **Εθελοντισμός:** Το Διεθνές Κίνημα Ερυθρού Σταυρού και Ερυθράς Ημισελήνου είναι ένα εθελοντικό κίνημα βοήθειας κατ' ουδένα τρόπο εμπνευσμένο από την επιθυμία για κέρδος.
- **Ενότητα:** Μόνο ένας Σύλλογος Ερυθρού Σταυρού ή Ερυθράς Ημισελήνου δύναται να υπάρχει σε μία χώρα. Πρέπει να είναι ανοικτός σε όλους και να εκτελεί το ανθρωπιστικό του έργο σε όλη την περιοχή του.
- **Παγκοσμιότητα:** Το Διεθνές Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού και Ερυθράς Ημισελήνου είναι παγκόσμιο και όλοι οι Σύλλογοι έχουν ίση θέση και μοιράζονται εξίσου τις ευθύνες και τα καθήκοντα στην αλληλοβοήθεια.

Όλες οι παραπάνω αρχές ενσωματώνονται σε έναν Κώδικα Δεοντολογίας που αφορά στη δραστηριότητα κάθε εθελοντή του Σώματος, είναι οργανωμένος σε 24 άρθρα και καθιστά εμφανές ότι όλες οι αρχές πρέπει να διέπουν το έργο κάθε εθελοντή. Έτσι, ο Εθελοντής Σαμαρείτης, οφείλει να (Κώδικας Δεοντολογίας, δικτυακός τόπος):

- σέβεται και να τηρεί τις ανθρωπιστικές αρχές του Ερυθροσταυρικού Κινήματος,
- σέβεται και να συνεργάζεται αρμονικά με τους συναδέλφους του Εθελοντές Σαμαρείτες, Εθελοντές Διασώστες και Εθελοντές Ναυαγοσώστες,
- σέβεται και να συνεργάζεται αρμονικά με τους Εθελοντές των άλλων εθελοντικών τμημάτων του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού,

- υπακούει στους ανωτέρους του (του Ε.Ε.Σ.) και να εκτελεί τις εντολές που του δίνονται,
- τηρεί την ιεραρχία, (του Ε.Ε.Σ.) όπως αυτή έχει καθοριστεί από τις σχετικές διατάξεις της Διεύθυνσης Σώματος,
- σέβεται και να συνεργάζεται αρμονικά με τους εντεταλμένους κρατικούς λειτουργούς,
- σέβεται την σημαία και τα σύμβολα του Ερυθρού Σταυρού, τα διεθνή σύμβολα οργανισμών προστασίας και ασφάλειας (Ο.Η.Ε., Πολιτικής Προστασίας, κ.λ.π.) καθώς και τα θρησκευτικά σύμβολα,
- αποτελεί υπόδειγμα έντιμου και άμεμπτου ατόμου σε όλες τις δραστηριότητες της ζωής του και να προστατεύει την αξιοπρέπεια του Ερυθροσταυρικού Κινήματος,
- είναι εχέμυθος και να εκτελεί στο ακέραιο τα καθήκοντά του, προστατεύοντας εμπιστευτικές πληροφορίες,
- πράττει κάθε τι που επιβάλλει το καθήκον του, σύμφωνα με τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα, τις αρχές της ηθικής και της δεοντολογίας, τις διατάξεις του παρόντος κώδικα και τις διατάξεις των σχετικών εγκυκλίων που αφορούν στην άσκηση του Ερυθροσταυρικού Καθήκοντος,
- προβαίνει σε χρησιμοποίηση των γνώσεων, των δεξιοτήτων και της εμπειρίας του, για την εξασφάλιση της διατήρησης της ζωής και την ανακούφιση του ανθρώπινου πόνου,
- απέχει από κάθε πράξη ή παράλειψη που είναι δυνατόν να μειώσει την παρεχόμενη βοήθεια προς τον πάσχοντα συνάνθρωπο,
- επιδεικνύει απόλυτο σεβασμό στην προσωπικότητα, την τιμή και την αξιοπρέπεια του πάσχοντα συνανθρώπου,
- προσφέρει ισότιμα προς όλους τους πάσχοντες (τραυματίες ή ασθενείς) την ίδια φροντίδα, επιμέλεια και αφοσίωση, ανεξάρτητα από τις πολιτικές, θρησκευτικές, ιδεολογικές ή άλλες πεποιθήσεις τους, την εθνικότητα, την κοινωνική και οικονομική τους κατάσταση ή την βαρύτητα του τραυματισμού ή της ασθένειας,
- λαμβάνει κάθε δυνατό μέτρο για την διάσωση ή διατήρησή της,
- διατηρεί πάντοτε σε υψηλό επίπεδο τις γνώσεις και τις δεξιότητές του, προς όφελος των παρεχόμενων υπηρεσιών στον πάσχοντα συνάνθρωπο,

- λαμβάνει τακτικά μέρος και στην εκπαίδευση και στην αξιολόγηση μέσω των εκπαιδευτικών προγραμμάτων κατάρτισης και εξειδίκευσης,
- προστατεύει τα ατομικά δικαιώματα του πάσχοντα συνανθρώπου,
- σεβόμενος την προσωπικότητα του πάσχοντα συνανθρώπου (τραυματία ή ασθενή) οφείλει να τον ενημερώνει ορθά για την πορεία της κατάστασής του, τις ενέργειες που γίνονται για την διάσωσή του, τους ενδεχόμενους κινδύνους που παρουσιάζει η κατάστασή του και τις πιθανές επιπλοκές κατά την διάρκεια της επιχείρησης παροχής βοήθειας ή της εξέλιξης της κατάστασής του,
- οφείλει απεριόριστο σεβασμό στην ιδιωτική ζωή του πάσχοντα συνανθρώπου (τραυματία ή ασθενή) και απέχει από κάθε πράξη ή παράλειψη που θα βλάψει τον απόρρητο χαρακτήρα των κάθε είδους πληροφοριών που τον αφορούν,
- αποφεύγει ή προκαλεί ή να μετέχει σε συζητήσεις πολιτικού, θρησκευτικού ή άλλου ιδεολογικού περιεχομένου κατά την άσκηση των καθηκόντων του,
- αποφεύγει να προβαίνει σε επικρίσεις ή αποδοκimasίες του έργου των συναδέλφων του Εθελοντών του Σώματος,
- αποφεύγει να προβαίνει σε επικρίσεις ή αποδοκimasίες του έργου της διοίκησης κάτω από τις εντολές της οποίας επιχειρεί, της διεύθυνσης ή υπηρεσίας στην οποία υπάγεται και της ηγεσίας του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού, κατά την άσκηση των καθηκόντων του.

Κεφάλαιο 3: Μεθοδολογία έρευνας

3.1 Ερευνητικό εργαλείο

Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο 15 ερωτήσεων (παρατίθεται στο παράρτημα 1) σχετικά με τον εθελοντισμό (γενικά χαρακτηριστικά – υποκίνηση ενασχόλησης με τον εθελοντισμό – επίδραση από την ενασχόληση με τον εθελοντισμό – ικανοποίηση από την ενασχόληση με τον εθελοντισμό) και 6 ερωτήσεις σχετικά με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των εθελοντών. Από τις απαντήσεις των ερωτηθέντων προκύπτουν μεταβλητές τριών τύπων:

A) Συνεχείς, όπου οι απαντήσεις αποδίδονται σε συνεχή κλίμακα, πχ η «ηλικία» και ο «αριθμός παιδιών».

B) Ιεραρχικές, όπου οι απαντήσεις δίδονται σε προκαθορισμένη κλίμακα 4 ή 5 σημείων με την ελάχιστη απάντηση να αντιπροσωπεύει την πλήρη διαφωνία με μία διατύπωση (πχ «διαφωνώ πλήρως») ή απουσία του υπό εξέταση χαρακτηριστικού (ή πχ «καθόλου») και τη μέγιστη απάντηση να αντιπροσωπεύει την πλήρη συμφωνία με μία διατύπωση (πχ «συμφωνώ πλήρως») ή ύπαρξη του υπό εξέταση χαρακτηριστικού (πχ «πάρα πολύ»).

Γ) Κατηγορικές, όπου οι απαντήσεις δίδονται σε προκαθορισμένες ομάδες χωρίς όμως η κατάταξη μίας παρατήρησης σε κάποια εκ των προκαθορισμένων ομάδων να προσδίδει ανωτερότητα ή κατωτερότητα, πχ το φύλο ή η οικογενειακή κατάσταση (άγαμος έναντι έγγαμου).

Εκτός των παραπάνω ερωτήσεων κλειστού τύπου, συλλέχθηκαν ποιοτικά δεδομένα (σε μορφή κειμένου) μέσω της επιλογής «άλλο» σε κάποιες ανοικτού τύπου ερωτήσεις. Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι, συγκριτικά με τα ποσοτικά δεδομένα, αυτά τα δεδομένα είναι ιδιαίτερος περιορισμένης έκτασης. Σε κάθε περίπτωση, όπου απαιτείται θα γίνεται σχετική αναφορά στις απαντήσεις υπό τη μορφή κειμένου.

Πρέπει να σημειωθεί ότι οι απαντήσεις στην ερώτηση 12 («πιστεύετε ότι μπορείτε να αναλάβετε επιπλέον καθήκοντα και υποχρεώσεις;») ήταν αρχικώς οι «σίγουρα

όχι», «μάλλον όχι», «δε μπορώ να αναλάβω», «μάλλον ναι» και «σίγουρα ναι». Ωστόσο, κατόπιν εξέτασης των απαντήσεων διαπιστώθηκε ότι η 1^η και η 3^η απάντηση αποδίδουν, ουσιαστικά, την ίδια κατάσταση (αδυναμία ανάληψης πρόσθετων καθηκόντων). Συνεπώς, αποφασίστηκε η αντικατάσταση της κλίμακας 5 σημείων από μία νέα κλίμακα 4 σημείων. Αναφορικά με τα δεδομένα, η τιμή 3 αντικαταστάθηκε από την τιμή 1.

Παρόμοια αλλαγή στην κωδικοποίηση των δεδομένων απαιτήθηκε για το δεύτερο υποερώτημα της ερώτησης 15 που αφορά στην ικανοποίηση από τον εθελοντισμό. Αναλυτικότερα, το εν λόγω υποερώτημα διατυπώθηκε, αρχικά, σε αντίστροφη μορφή (περιλαμβάνοντας το «δεν») σε αντίθεση με τα άλλα δύο υποερωτήματα της σχετικής ερώτησης που διατυπώθηκαν ως προτάσεις υπέρ του εθελοντισμού. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, οι απαντήσεις στις υψηλές θέσεις της κλίμακας να αντιπροσωπεύουν υψηλή ικανοποίηση στο 1^ο και 3^ο υποερώτημα και χαμηλή ικανοποίηση στο 2^ο υποερώτημα. Κατά συνέπεια, οι αρχικές απαντήσεις στο 2^ο υποερώτημα αντιστράφηκαν (από 5 σε 1, από 4 σε 2, από 3 σε 3, από 2 σε 4 και από 1 σε 5).

Τέλος, πρέπει να αναφερθεί ότι η έρευνα προέκυψε από αντίστοιχη έρευνα του Αμερικάνικου Ερυθρού Σταυρού και το ερωτηματολόγιο προσαρμόστηκε κατάλληλα, δοκιμάστηκε σε δείγμα 10 Σαμαρειτών από τη Θεσσαλονίκη και στη συνέχεια διανεμήθηκε στους συμμετεχόντες.

3.2 Μέθοδοι ανάλυσης δεδομένων

Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη παράγραφο, υπάρχουν 3 τύπων μεταβλητές: α) συνεχείς, β) ιεραρχικές και γ) κατηγορικές. Για τις ανάγκες της παρούσας έρευνας θα εφαρμοστούν δύο διαφορετικές μέθοδοι ανάλυσης ανάλογα με τον τύπο μεταβλητής. Οι μέθοδοι ανάλυσης περιγράφονται παρακάτω.

Αρχικά, όσον αφορά στις συνεχείς και τις ιεραρχικές μεταβλητές, θα πραγματοποιηθούν έλεγχοι με το στατιστικό t για να διαπιστωθεί αν η μέση τιμή που

παρατηρείται στο δείγμα διαφέρει σημαντικά από την τιμή που βρίσκεται στο μέσον του εύρους των δεδομένων. Για παράδειγμα, αν μία απάντηση δίνεται σε κλίμακα 5 σημείων με ελάχιστη τιμή το 1 και μέγιστη το 5, το εύρος τιμών ανέρχεται σε $5-1 = 4$ και το μέσον αυτού απέχει 2 σημεία από την ελάχιστη (και τη μέγιστη) δηλαδή ταυτίζεται με την τιμή $1+2 = 3$ (παρόμοια: $5-2 = 3$). Αυτός ο έλεγχος θα καταδείξει αν το σύνολο των ερωτηθέντων τοποθετείται, κατά μέσο όρο, «υπέρ» (εφόσον ο μέσος είναι σημαντικά μεγαλύτερος) ή «κατά» (εφόσον ο μέσος είναι σημαντικά μικρότερος) κάποιου χαρακτηριστικού, αν «συμφωνεί» ή «διαφωνεί» με μία διατύπωση κλπ. Σημειώνεται ότι στην περίπτωση που ο μέσος όρος δε διαφέρει σημαντικά από την τιμή ελέγχου, το συμπέρασμα που εξάγεται είναι ότι οι ερωτηθέντες δεν τοποθετούνται, κατά μέσο όρο, ξεκάθαρα «υπέρ» ή «κατά» κάποιου χαρακτηριστικού, δεν εκφράζουν ξεκάθαρη «συμφωνία» ή «διαφωνία» κλπ.

Στην περίπτωση των κατηγορικών μεταβλητών θα χρησιμοποιηθεί ο έλεγχος χ^2 για να διαπιστωθεί αν τα παρατηρούμενα ποσοστά διαφέρουν από τα αναμενόμενα. Εξ'ορισμού, το αναμενόμενο ποσοστό κάποιας απάντησης ισούται με το λόγο «1/πλήθος διαθέσιμων απαντήσεων». Για παράδειγμα, στην ερώτηση σχετικά με το «φύλο» των συμμετεχόντων οι διαθέσιμες απαντήσεις είναι 2 (άνδρας και γυναίκα) και, συνεπώς, το αναμενόμενο ποσοστό για την απάντηση «άνδρας» (και, παρομοίως, «γυναίκα») ισούται με 50%. Ο έλεγχος με το χ^2 θα καταδείξει αν το πραγματικό ποσοστό που συγκεντρώνει η απάντηση «άνδρας», πχ 45%, διαφέρει σημαντικά από το 50%. Εάν αυτό συμβαίνει τότε συμπεραίνουμε ότι οι περισσότεροι εθελοντές είναι γυναίκες. Σε διαφορετική περίπτωση, προκύπτει ότι οι εθελοντές είναι, στην ίδια αναλογία, γυναίκες και άνδρες. Ο έλεγχος χ^2 θα χρησιμοποιηθεί, επίσης, για να διαπιστώσουμε αν το ποσοστό των ατόμων που επιλέγουν κάποια απάντηση διαφέρει σημαντικά από το ποσοστό ατόμων που δεν την επιλέγουν έτσι ώστε να συμπεράνουμε αν η εν λόγω απάντηση, πχ αναφορικά με τον τρόπο μέσω του οποίου ο εθελοντής ήρθε πρώτη φορά σε επαφή με τον εθελοντισμό, επιλέγεται ή όχι από την πλειοψηφία των ερωτηθέντων.

Οι παραπάνω έλεγχοι θα πραγματοποιηθούν, αρχικά, για το σύνολο του δείγματος. Στη συνέχεια θα χωρίσουμε το δείγμα σε δύο ομάδες ανάλογα με 5 δημογραφικά χαρακτηριστικά (εξαιρείται η απασχόληση για την οποία τέτοιος διαχωρισμός δεν είναι δυνατός) για να εξετάσουμε την επιρροή των δημογραφικών χαρακτηριστικών στις απόψεις των εθελοντών ανάλογα με το εκάστοτε δημογραφικό χαρακτηριστικό.

Ο διαχωρισμός του δείγματος θα γίνει ως εξής. Στις περιπτώσεις του «φύλου» και της «οικογενειακής κατάστασης» (κατηγορικές μεταβλητές) θα χωρίσουμε, αντίστοιχα, το δείγμα σε άνδρες και γυναίκες και άγαμους και έγγαμους και θα εξετάσουμε την πολυπληθέστερη ομάδα, δηλαδή εκείνη με τις περισσότερες παρατηρήσεις. Πιο συγκεκριμένα θα εξετάσουμε μόνο τις γυναίκες (139 παρατηρήσεις) και τους άγαμους (188 παρατηρήσεις) ξεχωριστά κάθε φορά. Στην περίπτωση της ηλικίας και του πλήθους παιδιών (συνεχείς μεταβλητές) θα χωρίσουμε το δείγμα ανάλογα με τη διάμεσο, δηλαδή την τιμή που διαχωρίζει το δείγμα σε δύο ομάδες με ίσο αριθμό παρατηρήσεων ή, διαφορετικά, την τιμή για την οποία ισχύει ότι τουλάχιστον το 50% των παρατηρήσεων έχει μικρότερη τιμή και τουλάχιστον 50% των παρατηρήσεων έχει μεγαλύτερη τιμή. Η διάμεσος της «ηλικίας» ισούται με 32 ενώ η διάμεσος του «πλήθους παιδιών» ισούται με 0. Συνεπώς, θα εξετάσουμε τα άτομα ηλικίας μέχρι και 32 ετών (123 παρατηρήσεις) και τα άτομα που δεν έχουν παιδιά (198 παρατηρήσεις). Τέλος, στην περίπτωση της εκπαίδευσης (ιεραρχική μεταβλητή) η διάμεσος ισούται με 4 (πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ) και θα εξετάσουμε τα άτομα με επίπεδο εκπαίδευσης μέχρι και ΑΕΙ/ΤΕΙ (213 παρατηρήσεις).

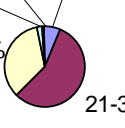
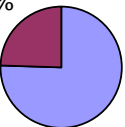
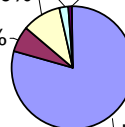
Τέλος, σημειώνεται ότι: α) όλοι οι στατιστικοί έλεγχοι πραγματοποιούνται σε επίπεδο εμπιστοσύνης 95% (αποδεκτό επίπεδο σφάλματος 5%) και β) η επεξεργασία των δεδομένων και η παραγωγή περιγραφικών στατιστικών και διαγραμμάτων πραγματοποιήθηκε στο Microsoft Office Excel. Οι στατιστικά σημαντικές διαφορές-διαφοροποιήσεις, όπου υπάρχουν, επισημαίνονται με έντονη γραφή.

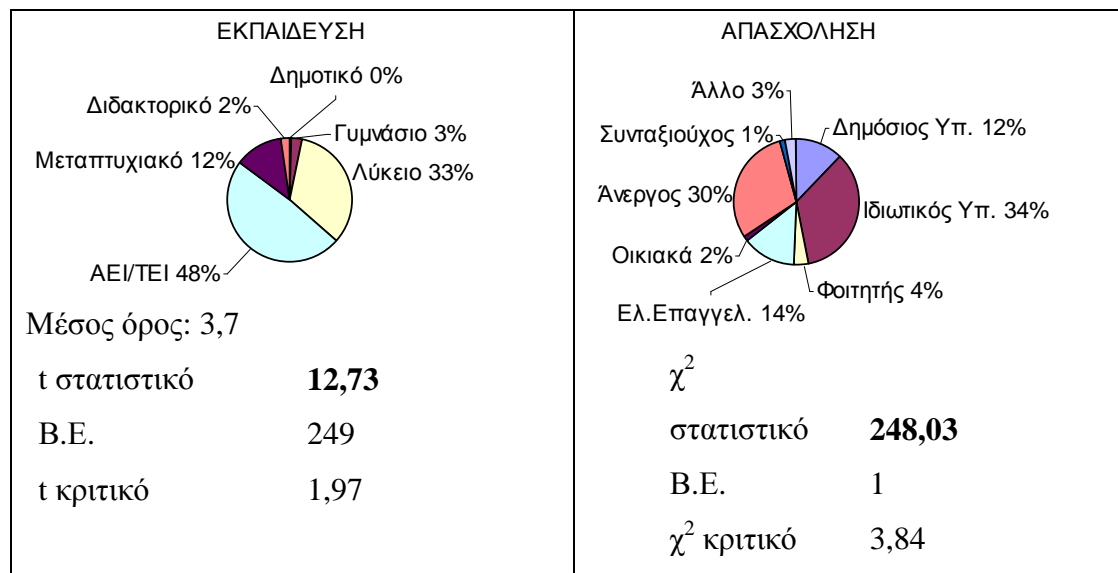
3.3 Δείγμα

Τα δεδομένα που θα χρησιμοποιηθούν στην παρούσα έρευνα συλλέχθηκαν μέσω διανομής του ερωτηματολογίου σε 21 πόλεις των 13 Περιφερειών της Ελλάδας. Πιο συγκεκριμένα, η διανομή έγινε ηλεκτρονικά μέσω του Τομέα Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών που εδρεύει στην Αθήνα κατά την περίοδο Δεκέμβριος 2012 – Φεβρουάριος 2013. Από την παραπάνω διαδικασία προέκυψαν,

τελικά, 250 ερωτηματολόγια σε σύνολο 4.650 (ποσοστό 5,38%). Χάριν συντομίας στη συνέχεια της ανάλυσης δε θα αναφέρουμε το πλήθος παρατηρήσεων (εννοείται το 250) εκτός των περιπτώσεων όπου η ανάλυση επικεντρώνεται σε συγκεκριμένα τμήματα του δείγματος (πχ πλήθος ανδρών και γυναικών). Στα διαγράμματα πίτας που ακολουθούν παρουσιάζεται η σύνθεση του δείγματος αναφορικά με το φύλο, την ηλικία, την οικογενειακή κατάσταση, των αριθμό παιδιών, την εκπαίδευση και την απασχόληση. Εκτός των ποσοστών ανά απάντηση, αναφέρονται τα αποτελέσματα των ελέγχων χ^2 και t ανάλογα με τον τύπο των μεταβλητών. Σημειώνεται ότι στη σχετική ερώτηση για την ηλικία δόθηκαν πάνω από 30 διαφορετικές απαντήσεις και για λόγους πρακτικότητας είναι σχεδόν αδύνατον να απεικονιστούν τα αντίστοιχα ποσοστά σε διάγραμμα πίτας. Για τις ανάγκες της παρουσίασης, οι απαντήσεις κατατάχθηκαν σε 5 ομάδες (βλ. παρακάτω πίνακα) έτσι ώστε να διευκολυνθεί η δημιουργία του σχετικού διαγράμματος.

Πίνακας 3.1 Περιγραφικά στατιστικά και στατιστικοί έλεγχοι για το δείγμα

<p style="text-align: center;">ΦΥΛΟ</p> <p>ΑΝΔΡΑΣ 43%</p> <p>ΓΥΝΑΙΚΑ 56%</p> <p>χ^2 στατιστικό 4,16</p> <p>B.E. 1</p> <p>χ^2 κριτικό 3,84</p>	<p style="text-align: center;">ΗΛΙΚΙΑ</p> <p>Άνω των 65 ετών 0%</p> <p>Μέχρι και 20 ετών 6%</p> <p>21-35 ετών 52%</p> <p>36-50 ετών 33%</p> <p>51-65 ετών 2%</p> <p>Μέσος όρος: 33</p> <p>t στατιστικό -15,36</p> <p>B.E. 249</p> <p>t κριτικό 1,97</p>
<p style="text-align: center;">ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ</p> <p>ΑΓΑΜΟΣ 75%</p> <p>ΕΓΓΑΜΟΣ 25%</p> <p>χ^2 στατιστικό 63,50</p> <p>B.E. 1</p> <p>χ^2 κριτικό 3,84</p>	<p style="text-align: center;">ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΙΔΙΩΝ</p> <p>Κανένα 79%</p> <p>Ένα 7%</p> <p>Δύο 10%</p> <p>Τρία 2%</p> <p>Τέσσερα 1%</p> <p>Μέσος όρος: 0,4</p> <p>t στατιστικό -30,82</p> <p>B.E. 249</p> <p>t κριτικό 1,97</p>

Σημειώσεις:

B.E. βαθμοί ελευθερίας

Όσον αφορά στο φύλο των ερωτηθέντων, παρατηρούμε ότι το δείγμα αποτελείται κατά 56% από γυναίκες και κατά 44% από άνδρες και η διαφορά ανάμεσα στα δύο ποσοστά είναι, σύμφωνα με το έλεγχο χ^2 , στατιστικά σημαντική. Σχετικά με την ηλικία των ερωτηθέντων, ο μέσος όρος ανέρχεται σε 33 έτη. Σημειώνεται ότι η τιμή ελέγχου για το μέσο όρο προέκυψε λαμβάνοντας υπόψη τη μέγιστη (70 έτη) και την ελάχιστη (16) τιμή που παρατηρήθηκε στα δεδομένα. Κατά συνέπεια, η κεντρική τιμή του εύρους της ηλικίας ανέρχεται σε $[(70-16)/2] + 16 = 43$ έτη. Σύμφωνα με τον έλεγχο t, η ηλικία των ερωτηθέντων είναι, κατά μέσο όρο, στατιστικά σημαντικά μικρότερη των 43 ετών. Αναφορικά με την οικογενειακή κατάσταση, οι ερωτηθέντες είναι άγαμοι σε ποσοστό 75% και έγγαμοι σε ποσοστό 25% και η διαφορά ανάμεσα σε αυτά τα ποσοστά είναι στατιστικά σημαντική. Συνεπώς, οι περισσότεροι εθελοντές είναι άγαμοι. Εξετάζοντας το πλήθος παιδιών ανά ερωτηθέντα, προκύπτει ότι ο μέσος όρος ανέρχεται σε 0,4 παιδιά. Η τιμή ελέγχου για το μέσο προέκυψε με τον ίδιο τρόπο που υιοθετήθηκε στην περίπτωση της ηλικίας. Η ελάχιστη τιμή που παρατηρήθηκε ήταν 0, η μέγιστη 4 και η τιμή ελέγχου ισούται με $[(4-0)/2] + 0 = 2$. Από τον έλεγχο t προκύπτει ότι το μέσο πλήθος παιδιών ανά ερωτηθέντα είναι στατιστικά σημαντικά μικρότερο από 2. Ο μέσος όρος εκπαίδευσης των ερωτηθέντων ανέρχεται σε 3,7 υποδεικνύοντας ότι ο «μέσος» ερωτηθείς διαθέτει εκπαίδευση ανάμεσα στο επίπεδο λυκείου και πανεπιστημίου. Η

τιμή ελέγχου για το μέσο προκύπτει όπως στις παραπάνω περιπτώσεις και ο έλεγχος t υποδεικνύει ότι η μέση εκπαίδευση των εθελοντών είναι σημαντικά υψηλότερη από την τιμή 3 (απόφοιτος λυκείου). Τέλος, όσον αφορά στην απασχόληση των εθελοντών, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό συγκεντρώνει η απάντηση «ιδιωτικός υπάλληλος» (30%) και ακολουθούν οι απαντήσεις «άνεργος» (30%), «ελεύθερος επαγγελματίας» (14%), «δημόσιος υπάλληλος» (12%), «άλλο»² (3%), «οικιακά» (2%) και «συνταξιούχος» (1%). Από τον έλεγχο χ^2 προκύπτει ότι τα παραπάνω ποσοστά διαφέρουν σημαντικά μεταξύ τους (ή εναλλακτικά ότι κάθε ποσοστό διαφέρει σημαντικά από το αναμενόμενο ποσοστό $1/8 = 12,5\%$). Συνεπώς, οι ερωτηθέντες δεν κατατάσσονται ομοιόμορφα στις επιμέρους κατηγορίες απασχόλησης.

² Οι απαντήσεις που δόθηκαν είναι (αυτολεξεί): «μαθήτρια», «μαθήτρια Λυκείου», «τεχνίτης», «εκπαιδευτής κατάδυσης», «ΔΕΚΟ», «διοικητικός υπάλληλος διπλωματικής αρχής» και «συμβασιούχος»

Κεφάλαιο 4: Αποτελέσματα, Συζήτηση και Προτάσεις

4.1 Περιγραφή γενικών χαρακτηριστικών του εθελοντισμού

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα ποσοστά απαντήσεων και ο μέσος όρος μαζί με τους σχετικούς ελέγχους για τις ερωτήσεις που αφορούν στα γενικά χαρακτηριστικά των εθελοντών που συμμετείχαν στην έρευνα. Σημειώνεται ότι η ερώτηση 3 απαντάται σε κλίμακα 8 σημείων³ ενώ η ερώτηση 6 σε κλίμακα 6 σημείων⁴.

Πίνακας 4.1 Ερωτήσεις σχετικά με τα γενικά χαρακτηριστικά των εθελοντών

	% <u>Ναι</u>	% <u>Όχι</u>	χ^2 <u>στατιστικό</u>	<u>BE⁽¹⁾</u>	χ^2 <u>κριτικό</u>
Τρόπος πληροφόρησης (ερ.1)					
A Εκστρατεία Ερυθρού Σταυρού	6%	94%	190,10	1	3,84
B Ιστοσελίδα Σαμαρειτών	14%	86%	126,74	1	3,84
Γ Εθελοντής Ερυθρού Σταυρού	27%	73%	53,82	1	3,84
Δ Φίλος / φίλη	27%	73%	51,98	1	3,84
E Συνάδελφοι στην εργασία	6%	94%	197,14	1	3,84
Z Κατά τη διακομιδή σε νοσοκομείο	1%	99%	242,06	1	3,84
H Μέσα κοινωνικής δικτύωσης	1%	99%	238,14	1	3,84
Θ MME	10%	90%	156,82	1	3,84
I Άλλο	9%	91%	166,46	1	3,84
Επιθυμητοί τομείς εθελοντισμού (ερ.2)					
A Καταστροφής	41%	59%	8,24	1	3,84
B Διάσωσης	61%	39%	12,20	1	3,84
Γ Ναυαγοσωστικής	28%	72%	48,40	1	3,84

³ δεν αφιέρωσα ώρες στον εθελοντισμό / 10 ώρες ή λιγότερες / από 11 έως 20 ώρες / από 21 έως 40 ώρες / από 41 έως 80 ώρες / από 81 έως 120 ώρες / από 121 έως 160 ώρες / περισσότερες από 200 ώρες.

⁴ 6 μήνες ή λιγότερο / 7 έως 11 μήνες / 1 έως 2 χρόνια / 3 έως 5 χρόνια / 6 έως 10 χρόνια / περισσότερο από 10 χρόνια

Δ	Υγείας & Ασφάλειας	20%	80%	87,13	1	3,84
E	Έκτακτης ανάγκης	44%	56%	4,10	1	3,84
Z	Πρώτων βοηθειών	68%	32%	33,86	1	3,84
H	Νεολαίας	5%	95%	200,70	1	3,84
Θ	Κοινωνικής πρόνοιας	10%	90%	160,00	1	3,84
I	Άλλο	2%	98%	230,40	1	3,84
Προσφορά σεμιναρίων απινιδιστή						
(ερ.13)						
A	Ναι, το παρακολούθησα	85%	15%	123,90	1	3,84
B	Ναι, δεν το παρακολούθησα	9%	91%	166,46	1	3,84
Γ	Όχι	5%	95%	200,70	1	3,84
		Μέσος		t		t
		όρος		στατιστικό	BE	κριτικό
	Ώρες ενασχόλησης / μήνα (ερ.3)⁽²⁾	2,7		-11,85	249	1,97
	Χρόνος από έναρξη ενασχόλησης (ερ.6)⁽³⁾	3,3		3,82	249	1,97

Σημειώσεις:

- (1) B.E. βαθμοί ελευθερίας
- (2) Τιμή ελέγχου = 4
- (3) Τιμή ελέγχου = 3

Αρχικά, όσον αφορά στον τρόπο με τον οποίο ήρθαν για πρώτη φορά οι ερωτηθέντες σε επαφή με τις ευκαιρίες εθελοντισμού του Ερυθρού Σταυρού, παρατηρούμε ότι η διαφορά ανάμεσα στο ποσοστά «ναι» και «όχι» είναι στατιστικά σημαντική στο σύνολο των 9 επιμέρους απαντήσεων. Αναλυτικότερα, παρατηρούμε ότι δεν υπάρχει απόλυτα επικρατής τρόπος μέσω του οποίου πραγματοποιείται η πρώτη επαφή των συμμετεχόντων με τον Ερυθρό Σταυρό δεδομένου ότι, για κάθε πιθανό τρόπο, το ποσοστό ερωτηθέντων που απαντά καταφατικά είναι σημαντικά μικρότερο από το ποσοστό ερωτηθέντων που δεν απαντά καταφατικά (σε κάθε περίπτωση η υπόθεση ισότητας των δύο ποσοστών απορρίπτεται: χ^2 στατιστικό > χ^2 κριτικό). Όσον αφορά στις απαντήσεις που δόθηκαν από όσους επέλεξαν το «άλλο», παρατίθενται

αυτούσιες (αυτολεξεί) στο Παράρτημα 1. Εξετάζοντας τις εν λόγω απαντήσεις προκύπτει ότι οι περισσότερες μπορούν να καταταχθούν στην απάντηση «εκστρατεία Ερυθρού Σταυρού» χωρίς αυτό να σημαίνει ότι το ποσοστό προτίμησης του εν λόγω τρόπου πρώτης επαφής αυξάνεται σημαντικά έναντι του ποσοστού μη προτίμησής του.

Όπως και στην προηγούμενη ερώτηση, οι διαφορές μεταξύ των ποσοστών «ναι» και «όχι» αναφορικά με τους επιθυμητούς τομείς εθελοντισμού είναι στατιστικά σημαντικές στο σύνολο των προσφερόμενων επιλογών (σε κάθε περίπτωση η υπόθεση ισότητας των δύο ποσοστών απορρίπτεται: χ^2 στατιστικό > χ^2 κριτικό). Αναλυτικότερα, παρατηρούμε ότι οι ερωτηθέντες προτιμούν τους τομείς «διάσωσης» και «πρώτων βοηθειών» (ποσοστό «ναι» 61% και 68%, αντίστοιχα). Αντίθετα, το ποσοστό των ερωτηθέντων που δεν επέλεξε τους υπόλοιπους τομείς είναι σημαντικά υψηλότερο από το ποσοστό των ερωτηθέντων που τους επέλεξε. Σημειώνεται ότι μόλις 4 ερωτηθέντες επέλεξαν «άλλο» στη συγκεκριμένη ερώτηση και οι απαντήσεις που έδωσαν είναι οι εξής (αυτολεξεί): «κυνοφιλική ομάδα έρευνας και διάσωσης», «υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής και ψυχολογικής στήριξης», «υποβρύχιας θαλάσσιας έρευνας και διάσωσης» και «Δ.Α.Δ»

Όσον αφορά στην προσφορά-παρακολούθηση σεμιναρίων απινιδιστή, έχουν προσφερθεί στο 95% των ερωτηθέντων και το ποσοστό αυτό είναι στατιστικά σημαντικά υψηλότερο από το ποσοστό των ερωτηθέντων στους οποίους δεν έχει προσφερθεί τέτοιου είδους σεμινάριο. Επιπρόσθετα, οι περισσότεροι (85%) από τους ερωτηθέντες στους οποίους έχει προσφερθεί σχετικό σεμινάριο το έχουν παρακολουθήσει (μόλις 1 στους 10 απαντά ότι του προφέρθηκε και δεν το παρακολούθησε).

Σχετικά με το χρόνο που ασχολούνται μηνιαίως με τον εθελοντισμό, ο έλεγχος t υποδεικνύει ότι είναι ο μέσος χρόνος (2,7, ανάμεσα στις τιμές 2 «10 ώρες ή λιγότερες» και 3 «11 έως 20 ώρες») είναι στατιστικά σημαντικά μικρότερος από την τιμή ελέγχου 4 «από 41 έως 80 ώρες» υποδεικνύοντας ότι ο «μέσος» εθελοντής ασχολείται λιγότερο από 41 ώρες μηνιαίως με τον εθελοντισμό.

Αναφορικά με το χρόνο που έχει παρέλθει από την έναρξη ενασχόλησης με τον εθελοντισμό, διαπιστώνουμε ότι ο μέσος όρος (3,3, ανάμεσα στις τιμές 3 «1 έως 2 χρόνια» και 4 «3 έως 5 χρόνια») είναι σημαντικά υψηλότερος της τιμής ελέγχου 3 «1

έως 2 χρόνια»). Συνεπώς, ο «μέσος» εθελοντής ασχολείται τουλάχιστον 2 χρόνια με τον εθελοντισμό.

Στον πίνακα 4.2 που παρατίθεται στο παράρτημα 3 επαναλαμβάνονται τα παραπάνω στατιστικά και έλεγχοι για τις 5 επικρατέστερες ομάδες δημογραφικών χαρακτηριστικών. Για τεχνικούς λόγους (εξοικονόμηση χώρου), αναφέρουμε μόνο τον αριθμό ερώτησης και το γράμμα του υποερωτήματος. Ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στον προηγούμενο πίνακα για την ακριβή διατύπωση των ερωτήσεων και υποερωτημάτων. Για τους ελέγχους χ^2 η τιμή του κριτικού χ^2 είναι 3,84 (βαθμοί ελευθερίας = 1) και παραλείπεται προς εξοικονόμηση χώρου. Στο τέλος του πίνακα παρατίθενται επεξηγήσεις για τα σύμβολα που χρησιμοποιούνται.

Όσον αφορά στην πρώτη ερώτηση του παραπάνω πίνακα παρατηρούμε ότι τα αποτελέσματα των στατιστικών ελέγχων οδηγούν στα ίδια ακριβώς συμπεράσματα που προέκυψαν κατά την εξέταση του αρχικού δείγματος.

Σε αντίθεση με την παραπάνω διαπίστωση, παρατηρούμε ότι τα συμπεράσματα διαφοροποιούνται σε κάποιες περιπτώσεις αναφορικά με τους επιθυμητούς τομείς εθελοντισμού. Πιο συγκεκριμένα, ενώ το σύνολο των ερωτηθέντων δηλώνει προτίμηση υπέρ του τομέα «διάσωσης» (ερ.2-B), το ποσοστό γυναικών που προτιμά το συγκεκριμένο τομέα (50%) δε διαφέρει σημαντικά ($\chi^2 = 0 < 3,84 = \chi^2$ κριτικό) από το ποσοστό γυναικών που δεν προτιμά το συγκεκριμένο τομέα (50%). Πιο απλά, οι γυναίκες είναι «αδιάφορες» ως προς τον τομέα «διάσωσης». Το ίδιο ισχύει και για τα άτομα μέχρι και 32 ετών.

Αναφορικά με την ερώτηση για την προσφορά σεμιναρίων απινιδωτή, παρατηρούμε ότι τα αποτελέσματα των στατιστικών ελέγχων οδηγούν στα ίδια ακριβώς συμπεράσματα που προέκυψαν κατά την εξέταση του αρχικού δείγματος.

Σχετικά με τις μηνιαίες ώρες ενασχόλησης με τον εθελοντισμό (ερ.3), παρατηρούμε ότι τα αποτελέσματα των στατιστικών ελέγχων οδηγούν στα ίδια ακριβώς συμπεράσματα που προέκυψαν κατά την εξέταση του αρχικού δείγματος.

Τέλος, όσον αφορά στο χρονικό διάστημα ενασχόλησης με τον εθελοντισμό (ερ.6), παρατηρούμε ότι υπάρχουν κάποιες διαφοροποιήσεις ανάλογα με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά. Αναλυτικότερα, ενώ ο μέσος όρος για το σύνολο των εθελοντών είναι σημαντικά μεγαλύτερος από την τιμή ελέγχου (= 3), ο μέσος όρος των

γυναικών δε διαφέρει σημαντικά από αυτήν την τιμή. Το ίδιο ισχύει για τα άτομα μέχρι και 32 ετών και τους άγαμους. Αυτό σημαίνει ότι οι εν λόγω δημογραφικές ομάδες διαθέτουν εμπειρία ενασχόλησης με τον εθελοντισμό που δεν υπερβαίνει το ένα έτος.

4.2 Υποκίνηση για την ενασχόληση με τον εθελοντισμό

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα ποσοστά απαντήσεων και ο μέσος όρος μαζί με τους σχετικούς ελέγχους για τις ερωτήσεις που αφορούν στην υποκίνηση για την ενασχόληση με τον εθελοντισμό των εθελοντών που συμμετείχαν στην έρευνα.

Πίνακας 4.3 Ερωτήσεις σχετικά με την υποκίνηση για την ενασχόληση με τον εθελοντισμό

	% <u>Ναι</u>	% <u>Όχι</u>	χ^2 <u>στατιστικό</u>	<u>ΒΕ</u>	χ^2 <u>κριτικό</u>
Απαίτηση εθελοντικής προσφοράς από εργοδότη, σχολείο ή άλλο οργανισμό (ερ.4)	20%	80%	87,13	1	3,84
Προσδοκία εθελοντικής προσφοράς από εργοδότη, σχολείο ή άλλο οργανισμό (ερ.5)	44%	56%	4,10	1	3,84
	Μέσος όρος		t στατιστικό	ΒΕ	t κριτικό
Αξιολόγηση (1 έως 5) αιτιών παρακίνησης (ερ.7)					
A Να μάθω κάτι καινούργιο	3,72		7,92	249	1,97
B Να δουλέψω με ανθρώπους	3,47		5,11	249	1,97

Γ	Ήταν καθήκον μου ως πολίτης	3,37	3,92	249	1,97
Δ	Εκπλήρωση ηθικών αρχών	4,12	6,40	249	1,97
Ε	Ευκαιρία για κάτι διαφορετικό	2,94	-0,70	249	1,97
Ζ	Να βοηθήσω ανθρώπους	4,38	20,28	249	1,97
Η	Να βελτιώσω το βιογραφικό μου	1,54	-20,54	249	1,97
Θ	Απασχόληση στον ελεύθερο χρόνο	2,41	-6,44	249	1,97
	Απαίτηση/προσδοκία της				
Ι	οικογένειας ή άλλο πρόσωπο ή οργανισμό	1,20	-33,45	249	1,97

Σημειώσεις:

B.E. βαθμοί ελευθερίας

Όσον αφορά στο αν υπήρχε απαίτηση για την ενασχόληση με τον εθελοντισμό από το περιβάλλον (εργασίας ή άλλο) του εθελοντή, το 80% απαντά πως δεν υπήρχε τέτοιου είδους απαίτηση και το ποσοστό αυτό είναι σημαντικά υψηλότερο από το ποσοστό των ερωτηθέντων που υπέδειξε την ύπαρξη τέτοιας απαίτησης (20%). Παρόμοιο συμπέρασμα προκύπτει στην ερώτηση για το αν υπήρχε προσδοκία (αντί «απαίτησης») ενασχόλησης με τον εθελοντισμό αλλά πρέπει να σημειωθεί ότι το ποσοστό των «όχι» (56%) σε αυτήν την περίπτωση είναι μικρότερο από το αντίστοιχο ποσοστό αναφορικά με την «απαίτηση» (80%) αν και εξακολουθεί να είναι σημαντικά υψηλότερο από το ποσοστό των «ναι» (44%).

Όσον αφορά στα αίτια παρακίνησης για την ενασχόληση με τον εθελοντισμό, παρατηρούμε ότι, σύμφωνα με τον έλεγχο t, η μέση βαθμολογία που αποδίδεται από τους ερωτηθέντες διαφέρει σημαντικά από την τιμή 3 που αντιπροσωπεύει την «ουδέτερη στάση» με εξαίρεση την αιτία «ευκαιρία για κάτι διαφορετικό». Οι αιτίες που αξιολογούνται, κατά μέσο όρο, ως σημαντικές από τους συμμετέχοντες είναι, σε σειρά σημαντικότητας βάσει του μέσου όρου «βαθμολόγησης, οι εξής: «να βοηθήσω ανθρώπους», «εκπλήρωση ηθικών αρχών», «να μάθω κάτι καινούργιο», «να δουλέψω με ανθρώπους» και «ήταν καθήκον μου ως πολίτης». Αντίθετα, οι ερωτηθέντες θεωρούν ως πιο ασήμαντες τις αιτίες «απαίτηση/προσδοκία της οικογένειας ή άλλου πρόσωπου ή οργανισμού», «να βελτιώσω το βιογραφικό μου»

και «απασχόληση στον ελεύθερο χρόνο». Σε αυτές τις περιπτώσεις, η μέση βαθμολογία των αιτιών είναι σημαντικά μικρότερη από την τιμή 3.

Στον πίνακα 4.4 που παρατίθεται στο παράρτημα 3 επαναλαμβάνονται τα παραπάνω στατιστικά και έλεγχοι για τις 5 επικρατέστερες ομάδες δημογραφικών χαρακτηριστικών. Για τεχνικούς λόγους (εξοικονόμηση χώρου), αναφέρουμε μόνο τον αριθμό ερώτησης και το γράμμα του υποερωτήματος. Ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στον προηγούμενο πίνακα για την ακριβή διατύπωση των ερωτήσεων και υποερωτημάτων. Για τους ελέγχους χ^2 η τιμή του κριτικού χ^2 είναι 3,84 (βαθμοί ελευθερίας = 1) και παραλείπεται προς εξοικονόμηση χώρου.

Όσον αφορά στις απαντήσεις σχετικά με την απαίτηση (ερ.4) ή την προσδοκία (ερ.4) του περιβάλλοντος για την ενασχόληση με τον εθελοντισμό και την αξιολόγηση των αιτιών παρακίνησης με τον εθελοντισμό (ερ.7), προκύπτει ότι δεν υπάρχουν διαφοροποιήσεις ανάλογα με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά.

4.3 Επίδραση της ενασχόλησης με τον εθελοντισμό

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα ποσοστά απαντήσεων και ο μέσος όρος μαζί με τους σχετικούς ελέγχους για τις ερωτήσεις που αφορούν στην επίδραση από την ενασχόληση με τον εθελοντισμό για τους εθελοντές που συμμετείχαν στην έρευνα.

Πίνακας 4.5 Ερωτήσεις σχετικά με την επίδραση της ενασχόλησης με τον εθελοντισμό

		Μέσος όρος	t στατιστικό	t BE	t κριτικό
Αξιολόγηση (1 έως 5) περιβάλλοντος εθελοντικής προσφοράς (ερ.8)					
A	Προσφορά ουσιαστικής δουλειάς με χρήση δεξιοτήτων/ικανοτήτων	3,75	8,94	249	1,97
B	Θετικό κλίμα	3,73	9,06	249	1,97

	ομαδικότητας/συνεργασίας				
Γ	Απαραίτητη υποστήριξη/καθοδήγηση	3,70	7,89	249	1,97
Δ	Ικανοποίηση από προσφερόμενες δραστηριότητες	3,54	6,49	249	1,97
Ε	Νιώθω πολύτιμο μέλος του σώματος	3,78	8,75	249	1,97
Ζ	Αίσθηση ολοκλήρωσης από προσφορά	4,11	14,22	249	1,97
	Οι Σαμαρείτες είναι εξαιρετικό «μέρος»				
Η	για να προσφέρει κάποιος εθελοντικές υπηρεσίες	3,95	11,73	249	1,97
Θ	Συνιστώ τους Σαμαρείτες σε φίλους	4,12	12,49	249	1,97
Ι	Εξαιρετική εμπειρία από τους Σαμαρείτες	3,84	9,70	249	1,97
Αξιολόγηση (1 έως 5) άσκησης επίδρασης του εθελοντισμού (ερ.11)					
	Αύξηση				
Α	αυτοπεποίθησης/διαπροσωπικών δεξιοτήτων	3,44	5,53	249	1,97
Β	Συμβολή στην ανάπτυξη κοινωνικού δικτύου με άλλους εθελοντές	3,77	9,61	249	1,97
Γ	Ανάπτυξη εργασιακών δεξιοτήτων	2,78	-2,12	249	1,97
Δ	Αύξηση ευαισθητοποίησης για τις ανάγκες συνανθρώπων	4,14	14,82	249	1,97
Ε	Αύξηση συμμετοχής σε άλλες δραστηριότητες	3,34	3,79	249	1,97

Σημειώσεις:

B.E. βαθμοί ελευθερίας

Αρχικά, παρατηρούμε ότι οι ερωτηθέντες τοποθετούνται ξεκάθαρα στο σύνολο των ερωτημάτων που τους τέθηκαν για την επίδραση του εθελοντισμού καθώς σε όλες τις περιπτώσεις η διαφορά του μέσου όρου της «βαθμολογίας» διαφέρει στατιστικά σημαντικά από την «ουδέτερη» τιμή 3. Αναλυτικότερα, οι ερωτηθέντες αξιολογούν

θετικά το σύνολο των χαρακτηριστικών του περιβάλλοντος εθελοντισμού αν και πρέπει να αναφερθεί ότι σε μόνο δύο από τα εννέα χαρακτηριστικά η μέση αξιολόγηση λαμβάνει τιμή μεγαλύτερη του 4 (με μέγιστη τιμή το 5). Παρόμοια συμπεράσματα προκύπτουν από την αξιολόγηση της επίδρασης του εθελοντισμού με εξαίρεση την περίπτωση «ανάπτυξης εργασιακών δεξιοτήτων» όπου η μέση αξιολόγηση (= 2,78) είναι σημαντικά μικρότερη της τιμής 3.

Στον πίνακα 4.6 που παρατίθεται στο παράρτημα 1 επαναλαμβάνονται τα παραπάνω στατιστικά και έλεγχοι για τις 5 επικρατέστερες ομάδες δημογραφικών χαρακτηριστικών. Για τεχνικούς λόγους (εξοικονόμηση χώρου), αναφέρουμε μόνο τον αριθμό ερώτησης και το γράμμα του υποερωτήματος. Ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στον προηγούμενο πίνακα για την ακριβή διατύπωση των ερωτήσεων και υποερωτημάτων. Για τους ελέγχους χ^2 η τιμή του κριτικού χ^2 είναι 3,84 (βαθμοί ελευθερίας = 1) και παραλείπεται προς εξοικονόμηση χώρου.

Όσον αφορά στην αξιολόγηση του περιβάλλοντος εθελοντικής προσφοράς (ερ.8), τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την εξέταση του συνόλου του δείγματος δε διαφοροποιούνται κατόπιν εξέτασης των επιμέρους δειγμάτων βάσει δημογραφικών χαρακτηριστικών.

Αντίθετα, παρατηρούμε ότι υπάρχουν κάποιες διαφοροποιήσεις σχετικά με την αξιολόγηση της άσκησης επίδρασης του εθελοντισμού. Αναλυτικότερα, ενώ η μέση αξιολόγηση της «ανάπτυξης εργασιακών δεξιοτήτων» (ερ.11-Γ) είναι σημαντικά χαμηλότερη της τιμής ελέγχου (=3), η μέση αξιολόγηση των ατόμων μέχρι και 32 ετών, των άγαμων και των ατόμων χωρίς παιδιά δε διαφέρει σημαντικά από την τιμή ελέγχου.

4.4 Ικανοποίηση από την ενασχόληση με τον εθελοντισμό

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα ποσοστά απαντήσεων και ο μέσος όρος μαζί με τους σχετικούς ελέγχους για τις ερωτήσεις που αφορούν στην ικανοποίηση των ερωτηθέντων από την ενασχόληση με τον εθελοντισμό.

Πίνακας 4.7 Ερωτήσεις σχετικά με την ικανοποίηση από την ενασχόληση με τον εθελοντισμό

	Μέσος <u>όρος</u>	t <u>στατιστικό</u>	t <u>ΒΕ</u>	t <u>κριτικό</u>
Αξιολόγηση (1 έως 5) του ενδεχόμενου συνέχισης της συμμετοχής στους Σαμαρείτες (ερ.9)	4,5	24,24	249	1,97
Αξιολόγηση (1 έως 5) του ενδεχόμενου αύξησης των ωρών εθελοντικής προσφοράς (ερ.10)	4,1	16,29	249	1,97
Αξιολόγηση (1 έως 4) του ενδεχόμενου ανάληψης επιπλέον καθηκόντων/ υποχρεώσεων (ερ.12)	3,2	21,72	249	1,97
Αξιολόγηση (1 έως 5) (ερ.14)				
A Βολικό ωράριο μαθημάτων σχολής	4,09	16,34	249	1,97
B Σχετική με τα καθήκοντα εκπαίδευση	4,16	16,09	249	1,97
Γ Γνώση δομής, αποστολής, οράματος και προγραμμάτων Ερυθρού Σταυρού	4,04	12,95	249	1,97
Δ Πρόθεση απόκτησης γνώσης για πρόσθετες/ διαφορετικές ευθύνες εθελοντών	4,04	13,14	249	1,97
E Πρόβλεψη για ευκαιρίες προόδου/ ανάπτυξης στα πλαίσια του Ερυθρού Σταυρού	3,36	4,15	249	1,97
Αξιολόγηση (1 έως 5) (ερ.15)				
A Συνολική ικανοποίηση από εθελοντισμό	3,85	11,34	249	1,97
B Προτίμησης του εθελοντισμού	3,62	5,00	249	1,97
Γ Ικανοποίηση από εθελοντισμό γενικά	4,28	17,16	249	1,97

Σημειώσεις:

B.E. βαθμοί ελευθερίας

Αρχικά, πρέπει να αναφερθεί ότι σε κάθε περίπτωση-ερώτημα η στάση των εθελοντών είναι ξεκάθαρη υπό την έννοια ότι η μέση βαθμολογία που αποδίδουν διαφέρει, σε κάθε περίπτωση, από την τιμή 3 (την τιμή 2 για την ερώτηση 12 όπου οι απαντήσεις δίνονται σε κλίμακα 4 σημείων). Όσον αφορά στο ενδεχόμενο συνέχισης της συμμετοχής στους Σαμαρείτες οι απαντήσεις των εθελοντών διαμορφώνουν μέση τιμή 4,5, δηλαδή τιμή που προσεγγίζει την απόλυτη συμφωνία. Παρόμοιο συμπέρασμα προκύπτει από τις απαντήσεις στην ερώτηση σχετικά με το ενδεχόμενο αύξησης των ωρών εθελοντικής εργασίας αν και, σε αυτήν την περίπτωση, η μέση βαθμολογία είναι χαμηλότερη (= 4,1). Οι εθελοντές αξιολογούν, επίσης, θετικά το ενδεχόμενο να αναλάβουν πρόσθετα καθήκοντα αλλά πρέπει να σημειωθεί ότι η μέση βαθμολογία (= 3,2) βρίσκεται «οριακά» πάνω από την τιμή 3 παρά το γεγονός ότι είναι στατιστικά σημαντικά υψηλότερή της.

Αναφορικά με τα επιμέρους χαρακτηριστικά της συμμετοχής των ερωτηθέντων στις εθελοντικές δραστηριότητες, προκύπτει ότι η θετικότερη αξιολόγηση (βάσει μέσου όρου) αφορά στη «σχετική με τα καθήκοντα εκπαίδευση» και ακολουθούν το «βολικό ωράριο μαθημάτων σχολής», η «γνώση δομής, αποστολής, οράματος και προγραμμάτων Ερυθρού Σταυρού», η «πρόθεση απόκτησης γνώσης για πρόσθετες/διαφορετικές ευθύνες εθελοντών» και η «πρόβλεψη για ευκαιρίες προόδου/ανάπτυξης στα πλαίσια του Ερυθρού Σταυρού».

Τέλος, όσον αφορά στις ερωτήσεις για τη συνολική ικανοποίηση των εθελοντών, οι ερωτηθέντες δηλώνουν ικανοποιημένοι ανεξαρτήτως ερώτησης. Πιο συγκεκριμένα, η μέση ικανοποίηση από τον εθελοντισμό ανέρχεται σε 4,28 (με μέγιστη τιμή το 5) γεγονός που υποδεικνύει απόλυτη, σχεδόν, ικανοποίηση. Όσον αφορά στον εθελοντισμό από τους Σαμαρείτες και την προτίμηση, γενικά, του εθελοντισμού τα επίπεδα ικανοποίησης είναι μεν χαμηλότερα (3,85 και 3,62, αντίστοιχα) αλλά εξακολουθούν να είναι στατιστικά σημαντικά υψηλότερα από την τιμή 3.

Στον πίνακα 4.8 που παρατίθεται στο παράρτημα 3 ακολουθεί επαναλαμβάνονται τα παραπάνω στατιστικά και έλεγχοι για τις 5 επικρατέστερες ομάδες δημογραφικών χαρακτηριστικών. Για τεχνικούς λόγους (εξοικονόμηση χώρου), αναφέρουμε μόνο τον αριθμό ερώτησης και το γράμμα του υποερωτήματος. Ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στον προηγούμενο πίνακα για την ακριβή διατύπωση των ερωτήσεων και

υποερωτημάτων. Για τους ελέγχους χ^2 η τιμή του κριτικού χ^2 είναι 3,84 (βαθμοί ελευθερίας = 1) και παραλείπεται προς εξοικονόμηση χώρου.

Όσον αφορά στην αξιολόγηση του ενδεχόμενου συνέχισης της συμμετοχής στους Σαμαρείτες (ερ.9), την αξιολόγηση του ενδεχόμενου αύξησης των ωρών εθελοντικής προσφοράς (ερ.10), την αξιολόγηση του ενδεχόμενου ανάληψης επιπλέον καθηκόντων/ υποχρεώσεων (ερ.12), την αξιολόγηση των επιμέρους χαρακτηριστικών της συμμετοχής των εθελοντών στις εθελοντικές δραστηριότητες (ερ.14) και την αξιολόγηση της συνολικής ικανοποίησης από τον εθελοντισμό (ερ.15) προκύπτει ότι δεν υπάρχουν διαφοροποιήσεις ανάλογα με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά.

Συμπεράσματα

Ο εθελοντισμός αποτελεί την προσωπική απόφαση ενός ατόμου να αφοσιωθεί στην συμβολή επίτευξης ενός ευρύτερου στόχου. Η σύγχρονη βιβλιογραφία τονίζει ότι η πράξη του εθελοντισμού χαρακτηρίζεται από την επιθυμία του εθελοντή να συμμετάσχει στην εκπλήρωση ενός σκοπού λόγω προσωπικών πεποιθήσεων, λόγω των ηθικών αρχών που διέπουν τον χαρακτήρα του ή διάφορων πολιτιστικών χαρακτηριστικών της κοινωνίας στην οποία ζει και δραστηριοποιείται.

Η συμμετοχή ενός πολίτη σε εθελοντικές οργανώσεις του προσφέρει πολλαπλά πλεονεκτήματα, όπως ότι του δίνεται η δυνατότητα να αποκτήσει γνώσεις και εμπειρίες, νέες δεξιότητες και γνώσεις πάνω στο αντικείμενο της δουλειάς που αναλαμβάνει ως εθελοντής. Πέραν από τον ίδιο τον εθελοντή, η κοινωνία ωφελείται τα μέγιστα από τα έργα των εθελοντικών οργανώσεων, καθώς οι τελευταίες χωρίς οικονομικό αντάλλαγμα προσφέρουν υπηρεσίες σημαντικές για την επίτευξη ή διατήρηση της κοινωνικής ευημερίας.

Στην Ελλάδα, τα τελευταία χρόνια η συμμετοχή των πολιτών σε εθελοντικές οργανώσεις αυξάνεται, με βασικό γεγονός την μεγάλη συμμετοχή στη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων 2004. Κατά κύριο λόγο, οι τομείς δραστηριοποίησης των εθελοντών στη χώρα είναι τρεις, οι φιλανθρωπικές δραστηριότητες που αποτελούν περίπου το 65% του συνόλου των εθελοντικών οργανισμών, οι διάφορες πολιτιστικές δραστηριότητες που αποτελούν περίπου το 28% του συνόλου αυτών, και οι οργανισμοί που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος που αποτελούν περίπου το 7% του συνόλου.

Στην εργασία αυτή, μελετάται εκτενέστερα η προσφορά εθελοντικών έργων από το Σώμα Εθελοντών Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών το οποίο ιδρύθηκε το 1931 και το 2008 μετονομάστηκε σε Σώμα Εθελοντών Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού. Το έργο του Σώματος είναι σημαντικό και έχει χορηγήσει πτυχίο σε πάνω από 55.000 περίπου Εθελοντές στις ειδικότητες Πρώτων Βοηθειών, Ναυαγοσωστικής και Διάσωσης.

Σήμερα αποτελεί την μεγαλύτερη και πιο ενεργή Εθελοντική Οργάνωση Πρώτων Βοηθειών, Διάσωσης και Ναυαγοσωστικής στην Ελλάδα, ενώ ήδη διευρύνει την δράση του μέσω διακρατικών συνεργασιών σε ολόκληρο τον κόσμο. Όλες οι δραστηριότητες του Σώματος διέπονται από συγκεκριμένες αρχές, οι οποίες είναι ο Ανθρωπισμός, η Αμεροληψία, η Ουδετερότητα, η Ανεξαρτησία, ο Εθελοντισμός, η Ενότητα και η Παγκοσμιότητα.

Η παρούσα εμπειρική διερεύνηση των χαρακτηριστικών των Σαμαρειτών εθελοντών στηρίχθηκε στην ανάλυση δεδομένων που προέκυψαν από ερωτηματολόγιο το οποίο διανεμήθηκε σε 250 εθελοντές Σαμαρείτες της Ελλάδας. Η έρευνα εστίασε σε 4 τομείς: α) γενικά χαρακτηριστικά εθελοντών, β) υποκίνηση για την ενασχόληση με τον εθελοντισμό, γ) επίδραση της ενασχόλησης με τον εθελοντισμό και δ) ικανοποίηση από την ενασχόληση με τον εθελοντισμό. Η εξέταση των παραπάνω ζητημάτων πραγματοποιήθηκε για το σύνολο του δείγματος και για 5 ξεχωριστά δείγματα που δημιουργήθηκαν βάσει των επικρατέστερων δημογραφικών χαρακτηριστικών με σκοπό να διαπιστωθεί αν οι απόψεις των εθελοντών επηρεάζονται ή όχι ανάλογα με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά τους. Το ερωτηματολόγιο διανεμήθηκε σε 21 πόλεις των 13 Περιφερειών της Ελλάδας από όπου συγκεντρώθηκαν 250 ερωτηματολόγια με μη ελλιπή δεδομένα.

Όσον αφορά στα γενικά χαρακτηριστικά των εθελοντών προκύπτει, αρχικά, ότι δεν υπάρχει ξεκάθαρος τρόπος-μέσο μέσω του οποίου οι εθελοντές ήρθαν για πρώτη φορά σε επαφή με τις ευκαιρίες εθελοντισμού στον Ερυθρό Σταυρό. Από τις απαντήσεις των εθελοντών προέκυψε, επίσης, ότι οι προτιμώμενοι τομείς εθελοντισμού αφορούν στη «διάσωση» και τις «πρώτες βοήθειες». Επιπρόσθετα, η συντριπτική πλειοψηφία των εθελοντών δηλώνει ότι έχει τύχει προσφοράς σεμιναρίου απινιδιστή το οποίο παρακολούθησε. Σχετικά με την επιρροή των δημογραφικών χαρακτηριστικών στις απαντήσεις των εθελοντών, παρατηρήθηκαν τα εξής: α) το σύνολο των ερωτηθέντων δηλώνει προτίμηση υπέρ του τομέα «διάσωσης» ενώ οι γυναίκες και τα άτομα ηλικίας μέχρι και 32 ετών είναι αδιάφορα ως προς τον εν λόγω τομέα και β) οι γυναίκες, οι άγαμοι και τα άτομα ηλικίας μέχρι και 32 ετών ασχολούνται μηνιαίως 21-40 ώρες με τον εθελοντισμό ενώ το σύνολο των εθελοντών ασχολείται περισσότερες από 21-40 ώρες μηνιαίως με τον εθελοντισμό.

Σχετικά με την επίδραση του εθελοντισμού, οι εθελοντές αξιολογούν ως θετική την εν λόγω ενασχόληση τόσο σε συνολικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο επιμέρους χαρακτηριστικών με εξαίρεση την ανάπτυξη εργασιακών δεξιοτήτων. Πιο απλά, οι εθελοντές δεν πιστεύουν ότι η ενασχόληση με τον εθελοντισμό τους τροφοδοτεί με προσόντα που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν σε κάποιο εργασιακό περιβάλλον.

Αναφορικά με τα κίνητρα που ωθούν τον πολίτη να γίνει εθελοντής και τις τυχόν επιδράσεις που η απόφαση αυτή έχει, παρατηρούμε ότι η επιλογή ενασχόλησης με τον εθελοντισμό δεν οφείλεται σε απαίτηση ή προσδοκία του περιβάλλοντος του εθελοντή αλλά και ούτε στην πεποίθηση ότι μέσω της συγκεκριμένης θέσης εθελοντικής εργασίας θα αποκομιστούν δεξιότητες χρήσιμες για την ανεύρεση εργασίας. Αντιθέτως, η ενασχόληση με τον εθελοντισμό οφείλεται σε αίτια όπως η πρόθεση παροχής βοήθειας σε ανθρώπους και η εργασία (υπό την έννοια της ενασχόλησης) με αυτούς, η επιθυμία γνωριμίας με κάτι καινούργιο και η αίσθηση ότι η ενασχόληση με τον εθελοντισμό συνιστά καθήκον. Με άλλα λόγια, η επιλογή της ενασχόλησης με τον εθελοντισμό οφείλεται στις ηθικές αρχές που διέπουν τον χαρακτήρα των εθελοντών.

Οι ερωτηθέντες επίσης δηλώνουν με απόλυτη πλειοψηφία ότι κατά κύριο λόγο νιώθουν μεγάλη ικανοποίηση από την ενασχόληση με τον εθελοντισμό κυρίως γιατί ασχολούνται με το αντικείμενο εκπαίδευσής τους. Μάλιστα, είναι σημαντικό το εύρημα ότι η μεγάλη πλειοψηφία των εθελοντών επιθυμεί όχι μόνο να συνεχίσει την εθελοντική προσφορά αλλά και να αυξήσει τις ώρες ενασχόλησης και τα καθήκοντα που έχει αναλάβει.

Συνεπώς, από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε, γίνεται εμφανές ότι όταν ο εθελοντισμός προκύπτει μέσα από μια οργανωμένη προσπάθεια, ο εθελοντής συμμετάσχει σε αυτήν καθώς έρχεται σε επαφή με νέα αντικείμενα και με ανθρώπους που τον κάνουν να αισθάνεται χρήσιμος και ικανοποιημένος που μπορεί να προσφέρει αποτελεσματικά στην επίτευξη ενός σκοπού στον οποίο πιστεύει και αφοσιώνεται. Όταν η οργάνωση αυτή λειτουργεί με γνώμονα την ικανοποίηση τόσο των κοινωνικών ομάδων στις οποίες προσφέρει βοήθεια όσο και των ίδιων των εθελοντών που εκπαιδεύει, όπως στην προκειμένη περίπτωση το Σώμα Εθελοντών Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού,

τότε όπως φάνηκε και από την έρευνα, οι εθελοντές θα είναι σε θέση να νιώθουν αυτήν την ικανοποίηση και να επιθυμούν να προσφέρουν ακόμη περισσότερο στο κοινωνικό σύνολο. Επομένως, με τον τρόπο αυτό, ο εθελοντισμός τονώνει την κοινωνική ευημερία.

Θα μπορούσαμε να υποστηρίξουμε ότι μελλοντικά θα ήταν καλό να υπάρξει μεγαλύτερη ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ των Εθελοντικών Οργανώσεων και της Πολιτείας μέσα από διάφορα προγράμματα, χρηματοδοτήσεις της Πολιτείας προς τις διάφορες οργανώσεις. Μέσω των χρηματοδοτήσεων θα μπορούν να δημιουργηθούν περισσότερες οργανώσεις εθελοντών, επιπλέον εκπαίδευση για τους εθελοντές, ώστε να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του εθελοντισμού, αλλά και ενίσχυση του εξοπλισμού αφού αναφερόμαστε περισσότερο σε εθελοντισμό «διάσωσης» και «πρώτες βοήθειες». Μέσω της Πολιτείας πρέπει να γίνει κινητοποίηση για ευαισθητοποίηση των Πολιτών ώστε να υπάρξει στροφή στον εθελοντισμό, με την προβολή δραστηριοποίηση των οργανώσεων. Ακόμη σημαντική είναι η συνεχής επικοινωνία μεταξύ των Εθελοντικών Οργανώσεων, η οποία πρέπει να αυξηθεί, για την καλύτερη δικτύωση τους και την ενδυνάμωση αυτών και η αναζήτηση χρηματοδοτήσεων από την Πολιτεία για την βελτίωση τους.

Βιβλιογραφία

Ελληνική

Ζάννης, Π., 2004, Εθελοντής και εθελοντική εργασία: το δέον και το είναι, *Κοινωνική Εργασία*, τεύχος 7, σ.167-178

Μπουραντάς, Δ., 2005, *Ηγεσία: Ο Δρόμος της Διαρκούς Επιτυχίας*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική

Πολυζωίδης, Π., 2004, *Κοινωνική Φροντίδα στην Ελλάδα: Ο Ρόλος των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων*, Δ&ημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Πολυζωίδης, Π., 2006, *Εθελοντισμός στην κοινωνική προστασία*, Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα

Στασινοπούλου, Ο., 2011, *Εννοιολόγηση και Οριοθέτηση του Εθελοντισμού στην Ιστορική του Εξέλιξη*, & Συνδιασκέψεως Γυναικών - Εκπροσώπων Ιερών Μητροπόλεων της Εκκλησίας της Ελλάδος, Αθήνα: Ειδική Συνοδική Επιτροπή Γυναικείων Θεμάτων

Ξένη

Bang, H., Ross, S.D., 2009, Volunteer Motivation and Satisfaction, *Journal of Benue & Event Management*, Volume 1, Issue 1, pp. 61-77.

Bickford, D., Reynolds, N., 2002, Activism and Service-Learning: Reframing Volunteerism as Acts of Dissent. *Pedagogy: Critical Approaches to Teaching Literature, Language, Composition, and Culture*, Volume 2, Issue 2, pp. 229-252.

- Chinman, M., Wandersman, A., 1999, The Benefits and Costs of Volunteering in Community Organizations: Review and Practical Implications, *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, Volume 28, Number 1, pp. 46-64.
- Devoy, S., Pfeffer, J., 2007, Hourly Payment and Volunteering: The Effect of Organizational Practices on Decisions About Time Use, *Academy of Management Journal*, Volume 50, Number 4, pp. 783-798.
- Gerard, S., 1972, Personality characteristics associated with "good" volunteers, *Crisis Intervention*, Volume 4, Issue 3, pp. 90-92.
- Handy, F., Cnaan, R., 2007, The role of social anxiety in volunteering, *Nonprofit Management and Leadership*, Volume 18, Issue 1, pp. 41-58.
- Houle, B.J., Sagarin, B.J., Kaplan, M.F., 2005, A Functional Approach to Volunteerism: Do Volunteer Motives Predict Task Preference?, *Basic and Applied Social Psychology*, Volume 27, Issue 4, pp. 337-344
- Hustinx, L., Lammertyn, F., 2004, The Cultural Bases of Volunteering: Understanding and Predicting Attitudinal Differences Between Flemish Red Cross Volunteers, *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, Volume 33, Number 4, pp. 548-584 .
- Jacobson, S.K., Carlton, J.S., Monroe, M.C., 2012, Motivation and Satisfaction of Volunteers at a Florida Natural Resource Agency, *Journal of Park and Recreation Administration*, Volume 30, Issue 1.
- Johnson-Coffey, G., 1997, Trends in volunteerism, *Bottom Line: Managing Library Finances*, Volume 10, Issue 2, pp. 60 – 64
- Liao, L.C.C., Chang, H.M., Tsai, T.F., 2012, *Study of volunteers' participation motivation, work satisfaction, and perceived value in mega-sports event: Case of the 2009 World Games*, 2012 International Conference on Innovation and Information Management, IPCSIT, Volume 36, pp. 315-318.

McBride, A., Lough, B., 2010, Access to international volunteering, *Nonprofit Management and Leadership*, Volume 21, Issue 2, pp. 195–208.

McPherson, J. M., Rotolo, T., 1996, Testing a dynamic model of social composition: Diversity and change in voluntary groups, *American Sociological Review*, Volume 61, pp. 179-202.

Millette, V., Gagné, M., 2008, Designing volunteers' tasks to maximize motivation, satisfaction and performance: The impact of job characteristics on volunteer engagement, *Motivation and Emotion*, Volume 32, pp. 11-22.

Pauline, G., 2011, Volunteer satisfaction and intent to remain: An analysis of contributing factors among professional golf event volunteers, *International Journal of Event Management Research*, Volume 6, Issue 1, pp. 10-32 .

Reed, P., Selbee, L.K., 2000, Distinguishing Characteristics of Active Volunteers in Canada, *Nonprofit and Voluntary Sector*, Volume 29, Number 4, pp. 571-592.

Rohs, F. R., 1986, Social background, personality and attitudinal factors influencing the decision to volunteer and level of involvement among adult 4-H leaders, *Journal of Voluntary Action Research*, Volume 15, Issue 1, pp. 88-99.

Silvenberg, K.E., Marshall, E.K., Ellis, G.D., 2001, Measuring Job Satisfaction of Volunteers in Public Parks and Recreation, *Journal of Park and Recreation Administration*, Volume 19, Issue 1, pp. 79-92.

Stebbins, R., 1996, Volunteering: A Serious Leisure Perspective, *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, Volume 25, Number 5, pp. 211-224.

Sundeen, R. A., Raskoff, S. A., 2000, Ports of Entry and Obstacles: Teenagers' Access to Volunteer Activities, *Nonprofit Management and Leadership*, Volume 11, Issue 2, pp. 179–197.

Tschirhart, M., 1998, Understanding the older stipended volunteer: Age-related differences among Americorps members, *Public Productivity and Management Review*, Volume 22, Number 1, pp. 35-48.

Yanagisawa, H., Sakakibara, H., 2008, Factors affecting satisfaction levels of Japanese volunteers in meal delivery services for the elderly, *Public Health Nursing*, Volume 25, Issue 5, pp. 471-479.

Zini, A., Sgan-Cohen, H.D., 2008, Satisfaction among Volunteer Dentists Serving Underprivileged Elderly in Jerusalem, *E- Volunteerism*, Volume 8, Issue 3.

Δικτυακοί τόποι

7 θεμελιώδης αρχές: http://www.samarites.gr/?section=1340&language=el_GR

Hall, M.H., Barr, C.W., Easwaramoorthy, M., Wojciech Sokolowski, S., Salamon, L.M., 2005, *The Canadian Nonprofit and Voluntary Sector in Comparative Perspective*, Imagine Canada. Πληροφορίες από τον δικτυακό τόπο: http://www.nonprofitscan.ca/pdf/jhu_report_en.pdf

Johnson, K., 2012, Implementing Human Resources Best Practices in Volunteer Selection, Dissertation- The University of Arizona. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: <http://arizona.openrepository.com/arizona/handle/10150/243977#>

Mindwell, ΑΕ και Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Μελέτη του Εθελοντισμού στην Ελλάδα. Διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: online.neagenia.gr/FilesNeaGenia/volunteer_1.pdf

Ziemek S., 2002, *The Volume and Economic Value of Volunteering in Four Countries of Differing Income Levels- Volume 1: Conceptual Framework and Methodology*, ZEF Bonn, Bonn University. Πληροφορίες από τον δικτυακό τόπο: http://www.worldvolunteerweb.org/research/toolkits/ZEF_study_Methodology.pdf

Δικτυακός τόπος Ελληνικής Ομοσπονδίας Μη Κυβερνητικών Οργανισμών. Πληροφορίες από τον δικτυακό τόπο: <http://www.ngofederation.gr/el/main.php>

Δικτυακός τύπος Σώματος Σαμαρειτών:
http://www.samarites.gr/?section=1351&language=el_GR

Κώδικας Δεοντολογίας: http://www.samarites.gr/?section=1131&language=el_GR

Παρουσίαση του Τομέα Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών του Ε.Ε.Σ.:
http://www.samarites.gr/?section=1351&language=el_GR

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1.Ερωτηματολόγιο

ΕΡΕΥΝΑ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ

Ο τομέας Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού ενδιαφέρεται να μάθει για την εμπειρία σας από τον εθελοντισμό μαζί μας. Παρακαλούμε βοηθήστε μας να ανταποκριθούμε στις εμπειρίες σας καλύτερα και αποδοτικότερα, απαντώντας στις παρακάτω ερωτήσεις.

Παρακαλούμε συμπληρώστε με X τα κουτάκια.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Συμπληρώσατε το κουτάκι; Ναι Όχι

Ημερομηνία:

01 / 2013

Μήνας Έτος

1. Με ποιον τρόπο πληροφορηθήκατε ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ για τις ευκαιρίες εθελοντισμού στον Ερυθρό Σταυρό;

- Εκστρατεία του Ερυθρού Σταυρού (π.χ ο Πανελλήνιος Έρανος του ΕΕΣ)
- Από την ιστοσελίδα των Σαμαρειτών
- Από εθελοντή του Ερυθρού Σταυρού
- Από ένα φίλο ή φίλη
- Από συναδέλφους στην εργασία
- Κατά τη διακομιδή μου στο νοσοκομείο
- Από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (facebook, twitter κ.ά)
- Από τα ΜΜΕ
- Άλλο

(Διευκρινήστε:)
.....
.....

2. Σε ποιους τομείς θα θέλατε ΑΡΧΙΚΑ να είστε εθελοντής; (ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΤΕ ΟΣΑ ΙΣΧΥΟΥΝ)

Υπηρεσίες Καταστροφής

Υπηρεσίες Διάσωσης

Υπηρεσίες Ναυαγοσωστικής Ασφάλειας

Υπηρεσίες Υγείας και

Υπηρεσίες Έκτακτης Ανάγκης

Υπηρεσίες Πρώτων

Βοηθειών

Προγράμματα Νεολαίας

Υπηρεσίες

Κοινωνικής Πρόνοιας

Άλλο

(Διευκρινίστε:):.....

.....

3. Λαμβάνοντας υπόψη το τελευταίο έτος, πόσες περίπου ώρες κατά μέσο όρο το μήνα, αφιέρωσατε στον εθελοντισμό;

10 ώρες ή λιγότερες
ώρες

Από 11 έως 20 ώρες

Από 21 έως 40

Από 41 έως 80 ώρες
160 ώρες

Από 81 έως 120 ώρες

Από 121 έως

Περισσότερες από 200 ώρες

Δεν αφιέρωσα ώρες στον εθελοντισμό

4. Η εθελοντική σας προσφορά – δραστηριότητα απαιτείται από τον εργοδότη σας, το σχολείο ή άλλο οργανισμό;

Ναι

Όχι

5. Η εθελοντική σας προσφορά – δραστηριότητα αναμένεται από τον εργοδότη σας, το σχολείο ή άλλο οργανισμό;

Ναι

Όχι

6. Πόσο καιρό είστε εθελοντής Σαμαρείτης του Ερυθρού Σταυρού;

6 μήνες ή λιγότερο

7 έως 11 μήνες

1 έως 2 χρόνια

3 έως 5 χρόνια

6 έως 10 χρόνια

Περισσότερο από 10 χρόνια

7. Λαμβάνοντας υπόψη τους λόγους για τους οποίους προσφέρετε εθελοντικά, αξιολογείστε τα αίτια που σας παρακίνησαν, σε μία κλίμακα από το 1 έως το 5 (με το 1 να είναι Καθόλου Σημαντικό και το 5 να είναι Εξαιρετικά Σημαντικό).

	1	2	3	4	5
Ήθελα να μάθω κάτι καινούργιο.					
Ήθελα να δουλέψω με ανθρώπους.					
Αισθάνθηκα ότι ήταν καθήκον μου ως πολίτης.					
Εκπληρώνει τις ηθικές αρχές μου.					
Το είδα ως ευκαιρία για κάτι διαφορετικό.					
Ήθελα να βοηθήσω τους ανθρώπους.					
Ήθελα να βελτιώσω το βιογραφικό μου.					
Ήθελα να απασχοληθώ στον ελεύθερο χρόνο μου.					
Ήταν μία απαίτηση – προσδοκία από την οικογένειά μου, την εργασία μου ή άλλο πρόσωπο ή οργανισμό.					

Άλλοι λόγοι:.....

.....

.....

8. Δώστε τη γνώμη σας σχετικά με το περιβάλλον της εθελοντικής προσφοράς σας, επιλέγοντας τη στήλη που αντιπροσωπεύει καλύτερα το πως αισθάνεστε σε μία κλίμακα από το 1 έως το 5 (με το 1 να είναι Διαφωνώ Έντονα το 5 να είναι Συμφωνώ Έντονα).

	1	2	3	4	5
Χρησιμοποιώ τις δεξιότητες και ικανότητές μου προσφέροντας ουσιαστική δουλειά.					
Υπάρχει ένα θετικό κλίμα ομαδικότητας και συνεργασίας.					
Έχω την υποστήριξη και την καθοδήγηση που χρειάζομαι για να ανταποκριθώ με επιτυχία στην εθελοντική μου προσφορά.					
Είμαι ικανοποιημένος/η από την ποικιλία των προσφερόμενων δραστηριοτήτων.					
Ο υπεύθυνος/η της ομάδας προσπαθεί να με κάνει να νιώσω ότι είμαι πολύτιμο μέλος του σώματος.					
Η εθελοντική μου προσφορά, μου δίνει μία αίσθηση ολοκλήρωσης.					
Ο τομέας των Σαμαρειτών του Ερυθρού Σταυρού είναι ένα εξαιρετικό «μέρος» για να προσφέρει κάποιος τις υπηρεσίες του εθελοντικά.					
Θα συνιστούσα τον τομέα των Σαμαρειτών σε ένα φίλο/η για να προσφέρει εθελοντικά.					
Η εμπειρία μου από τον εθελοντισμό στο σώμα Σαμαρειτών του Ερυθρού Σταυρού είναι εξαιρετική.					

9. Σκοπεύετε να συνεχίσετε τις δραστηριότητές σας ως εθελοντής Σαμαρείτης του Ερυθρού Σταυρού;

- Σίγουρα Μάλλον Δεν έχω Μάλλον Σίγουρα
 όχι όχι αποφασίσει ναι ναι

10. Σκοπεύετε να αυξήσετε τις ώρες της εθελοντικής σας προσφοράς;

- Σίγουρα Μάλλον Δεν έχω Μάλλον Σίγουρα
 όχι όχι αποφασίσει ναι ναι

11. Λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία σας στο σώμα των Σαμαρειτών, αξιολογίστε το βαθμό στον οποίο ο εθελοντισμός άσκησε επίδραση πάνω σας, σε μία κλίμακα από το 1 έως το 5 (με το 1 να είναι Καθόλου και το 5 να είναι σε Μεγάλο Βαθμό).

Γνωρίζω τη δομή του Ερυθρού Σταυρού, την αποστολή, το όραμα και τα προγράμματα					
Θα ήθελα να μάθω για πρόσθετες και διαφορετικές ευθύνες των εθελοντών					
Μπορώ να προβλέψω αρκετές ευκαιρίες για πρόοδο και ανάπτυξη στα πλαίσια του Ερυθρού Σταυρού					

15. Δώστε μας της γνώμη σας σχετικά με τα ακόλουθα (1=Διαφωνώ Απόλυτα έως 5=Συμφωνώ Απόλυτα)

	1	2	3	4	5
Εάν κρίνω συνολικά, είμαι ικανοποιημένος από τον εθελοντισμό μου.					
Γενικά, δεν μου αρέσει ο εθελοντισμός.					
Γενικά, μου αρέσει να προσφέρω εθελοντικά εδώ, στον ΕΕΣ που προσφέρω εθελοντικά .					

16. Ο τομέας των Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών του Ερυθρού Σταυρού χρειάζεται ενεργούς εθελοντές περισσότερο από ποτέ. Σύμφωνα με τις εμπειρίες / απόψεις σας τι το «διαφορετικό» θα μπορούσαμε να κάνουμε ώστε να καταστήσουμε ευκολότερο τον εθελοντισμό;

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Παρακαλούμε συμπληρώστε τα παρακάτω δημογραφικά στοιχεία. Τονίζουμε ιδιαίτερα ότι το ερωτηματολόγιο είναι **ανώνυμο**.

ΦΥΛΟ

ΑΝΔΡΑΣ

ΓΥΝΑΙΚΑ

ΗΛΙΚΙΑ

Έτη:.....35.....

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Άγαμος

Έγγαμος

Αριθμός παιδιών:

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Απόφοιτος δημοτικού

Απόφοιτος γυμνασίου

Απόφοιτος λυκείου

Πτυχιούχος ΑΕΙ/ΤΕΙ

Μεταπτυχιακές σπουδές

Διδακτορικές σπουδές

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Δημόσιος υπάλληλος

Ιδιωτικός υπάλληλος

Φοιτητής/ Σπουδαστής

Ελεύθερος επαγγελματίας

Οικιακά

Άνεργος/η

Συνταξιούχος

Άλλο:.....

Σας ευχαριστούμε πολύ για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου!

2. Απαντήσεις «άλλο» στην ερώτηση 1

- Αφίσα
- Από αφίσες που είχαν τοποθετήσει οι εθελοντές σαμαρείτες για τη σχολή
- Από το πρόγραμμα προστατεύω τον εαυτό μου και τους άλλους
- Μόνη μου έψαξα και βρήκα πληροφορίες
- Από σαμαρείτες στη διεθνή έκθεση Θεσσαλονίκης
- ΤΕΙ Αθηνών - Σχολές επαγγελματιών υγείας και πρόνοιας-τμήμα εργοθεραπείας (ανήκε παλιά στον ΕΕΣ)
- Site καριέρα – εργασία
- Αφίσες στο πανεπιστήμιο
- Ενδιαφέρον για το κίνημα ελειτίας των σπουδών μου
- Από επαγγελματική συνεργασία με τις υπηρεσίες του ΕΕΣ
- Αφίσα στον ΗΣΑΠ
- Στις σπουδές μου στο Λονδίνο. Ο Β.Ε.Σ ήταν ενεργό μέλος της εκπαίδευσης στο κομμάτι των πρώτων βοηθειών
- Ήταν όνειρο ζωής
- Από φυλλάδιο αναρτημένο στην πόρτα του Ε.Σ. Τμήμα Ν. Σμύρνης
- Σας είδα και το έψαξα μόνη μου στο internet
- Από περίπτερο του Ε.Σ. στη Διεθνή Έκθεση
- Αφίσα
- Από συγγενή που βρίσκεται σε άλλο τμήμα του Ερυθρού Σταυρού
- Από επιμορφωτικό πρόγραμμα εθελοντισμού στο οποίο συμμετείχαν πολλοί φορείς, μεταξύ των οποίων και ο ΕΕΣ
- Από προσωπική επαφή στον Ερυθρό Σταυρό
- Από Σαμαρείτες στην Διεθνή έκθεση Θεσσαλονίκης
- Το κτίριο του Ερυθρού Σταυρού είναι στη γειτονία μου. Μπήκα, ρώτησα, έμαθα και γράφτηκα
- Αποκρίες στην Ξάνθη είδα τους Σαμαρείτες πρώτη φορά

3. Πίνακες για την επίδραση των δημογραφικών χαρακτηριστικών

Πίνακας 4.2 Ερωτήσεις σχετικά με τα γενικά χαρακτηριστικά των εθελοντών – Επίδραση δημογραφικών χαρακτηριστικών

Ερ	Α	Γυναίκες			Μέχρι και 32 ετών			Άγαμοι			Άνευ τέκνων			Μέχρι και ΑΕΙ/ΤΕΙ		
		N	O	χ^2	N	O	χ^2	N	O	χ^2	N	O	χ^2	N	O	χ^2
		1	5	9 5	11 2	5	9 5	10 4	4	9 6	16 1	5	9 5	16 4	7	9 3
	B	10	9 0	89	9	9 1	84	16	8 4	84	16	8 4	91	9	9 1	10 6
	Γ	25	7 5	34	32	6 8	16	28	7 2	36	26	7 4	45	29	7 1	27
	Δ	33	6 7	16	35	6 5	12	29	7 1	34	29	7 1	36	24	7 6	42
	E	4	9 6	11 6	7	9 3	94	4	9 6	16 1	5	9 5	16 0	8	9 2	11 3
	Z	1	9 9	13 5	1	9 9	12 3	1	9 9	18 4	1	9 9	19 4	1	9 9	15 3
	H	1	9 9	13 1	2	9 8	11 9	2	9 8	17 6	2	9 8	18 6	2	9 8	14 5
	Θ	13	8 7	76	9	9 1	87	10	9 0	12 3	9	9 1	13 3	11	8 9	96
	I	9	9 1	92	8	9 2	90	9	9 1	12 6	10	9 0	12 6	11	8 9	93
Ερ	A	36	6 3	10	41	5 9	4	42	5 8	4	43	5 7	4	40	5 9	5
2	B	50	5 0	0	57	4 3	3	64	3 6	14	62	3 8	12	58	4 2	4
	Γ	22	7 8	45	31	6 9	19	34	6 6	19	32	6 8	26	23	7 7	46
	Δ	21	7 9	47	20	8 0	46	18	8 2	76	18	8 2	79	20	8 0	57

E	35	6 5	13	38	6 2	8	41	5 9	6	43	5 7	4	38	6 2	9	
Z	75	2 5	34	65	3 5	12	66	3 4	19	66	3 4	21	72	2 8	30	
H	8	9 2	98	9	9 1	87	6	9 4	14 7	6	9 4	15 3	7	9 3	11 6	
Θ	10	9 0	89	8	9 2	90	9	9 1	12 9	9	9 1	13 3	11	8 9	93	
I	2	9 8	12 7	2	9 8	11 9	2	9 8	17 2	3	9 7	17 9	2	9 8	14 5	
Ερ .	A	86	1 4	71	80	2 0	44	85	1 5	90	83	1 7	88	83	1 7	68
13	B	10	9 0	89	14	8 6	65	10	9 0	12 3	10	9 0	13 0	13	8 7	87
	Γ	4	9 6	11 6	6	9 4	10 0	5	9 5	15 0	7	9 3	15 0	4	9 6	14 0
		M	t⁽¹⁾	M	t⁽²⁾	M	t⁽³⁾	M	t⁽⁴⁾	M	t⁽⁴⁾	M	t⁽⁵⁾	M	t⁽⁵⁾	M
Ερ	3	2,5	-13,6	2,8	-10,4	2,7	-12,1	2,7	-12,1	2,6	-12,7					
Ερ .	6	3,1	1,16	3	0,6	3,1	1,7	3,2	2,3	3,3	3,8					

Σημειώσεις

N: ποσοστό απαντήσεων «ναι»

O: ποσοστό απαντήσεις «όχι»

χ^2 : τιμή στατιστικού χ^2

MO: μέσος όρος

(1) βαθμοί ελευθερίας = 138, t κριτικό = 1,98

(2) βαθμοί ελευθερίας = 126, t κριτικό = 1,98

(3) βαθμοί ελευθερίας = 187, t κριτικό = 1,97

(4) βαθμοί ελευθερίας = 197, t κριτικό = 1,97

(5) βαθμοί ελευθερίας = 156, t κριτικό = 1,98

**Πίνακας 4.4 Ερωτήσεις σχετικά με την υποκίνηση για την ενασχόληση με τον εθελοντισμό –
Επιρροή δημογραφικών χαρακτηριστικών**

		Μέχρι και			Άνευ			Μέχρι και								
		Γυναίκες			32 ετών			Άγαμοι			τέκνων			ΑΕΙ/ΤΕΙ		
Ερ	.	N	O	χ^2	N	O	χ^2	N	O	χ^2	N	O	χ^2	N	O	χ^2
		4	3	9	12		6	9	97	4	9	15	5	9	16	4
		7	3		4	4		6	7		5	5	0	4	6	4
5	4	9	13		6	9	10	5	9	15	6	9	15	4	9	13
		6	9		4	4	1	5	5	4	6	4	6	4	6	0
		M	O	t⁽¹⁾	M	O	t⁽²⁾	M	O	t⁽³⁾	M	O	t⁽⁴⁾	M	O	t⁽⁵⁾
Α	3,6	6,8			3,8	9,2		3,7	8,7		3,7	8,9		3,6	6,9	
Β	3,5	5,3			3,5	6,0		3,5	5,9		3,6	6,6		3,5	6,0	
Γ	3,4	4,2			3,3	3,3		3,3	3,0		3,3	3,7		3,3	3,0	
Δ	3,9	10,6			3,9	11,1		4,2	5,9		4,2	6,3		4,0	14,3	
Ε	2,9	-1,5			3,1	0,6		3,0	-0,2		3,0	0,2		2,9	-0,9	
Ζ	4,4	22,3			4,3	20,4		4,4	22,3		4,4	24,3		4,5	26,0	
Η	1,6	-18,9			1,7	-18,3		1,5	-22,4		1,6	-21,2		1,6	-21,2	
Θ	2,5	-5,8			2,7	-3,1		2,5	-5,7		2,5	-5,4		2,4	-7,2	
Ι	1,1	-38,9			1,2	-35,2		1,2	-40,6		1,2	-40,9		1,2	-40,8	

Σημειώσεις

N: ποσοστό απαντήσεων «ναι»

O: ποσοστό απαντήσεις «όχι»

χ^2 : τιμή στατιστικού χ^2

MO: μέσος όρος

(1) βαθμοί ελευθερίας = 138, t κριτικό = 1,98

(2) βαθμοί ελευθερίας = 126, t κριτικό = 1,98

(3) βαθμοί ελευθερίας = 187, t κριτικό = 1,97

(4) βαθμοί ελευθερίας = 197, t κριτικό = 1,97

(5) βαθμοί ελευθερίας = 156, t κριτικό = 1,98

Πίνακας 4.6 Ερωτήσεις σχετικά με την επίδραση της ενασχόλησης με τον εθελοντισμό –
Επιρροή δημογραφικών χαρακτηριστικών

		Μέχρι και		Άγαμοι	Άνευ	Μέχρι και					
		Γυναίκες	32 ετών			τέκνων	ΑΕΙ/ΤΕΙ				
		ΜΟ	t ⁽¹⁾	ΜΟ	t ⁽²⁾	ΜΟ	t ⁽³⁾	ΜΟ	t ⁽⁴⁾	ΜΟ	t ⁽⁵⁾
Ερ	A	3,6	7,1	3,7	9,3	3,7	9,7	3,8	9,8	3,8	10,0
8	B	3,7	8,7	3,6	8,3	3,7	8,6	3,7	9,6	3,6	7,4
	Γ	3,6	7,2	3,7	8,2	3,7	8,3	3,8	9,0	3,6	7,4
	Δ	3,6	6,8	3,5	6,5	3,5	6,5	3,5	6,9	3,4	5,8
	E	3,8	9,5	3,8	9,9	3,8	8,8	3,8	9,4	3,7	8,7
	Z	4,2	14,3	4,1	14,2	4,1	14,4	4,1	14,9	4,0	13,2
	H	3,9	9,8	3,9	11,2	3,9	12,9	3,9	12,3	3,9	11,1
	Θ	4,0	10,9	4,0	11,6	4,1	12,8	4,1	13,1	3,9	10,0
	I	3,7	8,4	3,6	7,5	3,8	9,7	3,8	9,3	3,6	7,7
Ερ	A	3,5	5,8	3,5	5,8	3,4	5,6	3,5	6,4	3,5	6,3
11	B	3,8	9,3	3,8	9,5	3,8	9,8	3,8	10,6	3,8	10,9
	Γ	2,7	-2,6	3,0	-0,2	2,8	-1,7	2,9	-1,4	2,7	-3,8
	Δ	4,2	19,1	4,0	12,7	4,1	14,9	4,2	15,8	4,1	15,5
	E	3,3	3,3	3,4	4,0	3,3	3,8	3,4	4,2	3,2	2,1

Σημειώσεις

N: ποσοστό απαντήσεων «ναι»

O: ποσοστό απαντήσεων «όχι»

χ^2 : τιμή στατιστικού χ^2

ΜΟ: μέσος όρος

(1) βαθμοί ελευθερίας = 138, t κριτικό = 1,98

(2) βαθμοί ελευθερίας = 126, t κριτικό = 1,98

(3) βαθμοί ελευθερίας = 187, t κριτικό = 1,97

(4) βαθμοί ελευθερίας = 197, t κριτικό = 1,97

(5) βαθμοί ελευθερίας = 156, t κριτικό = 1,98

Πίνακας 4.8 Ερωτήσεις σχετικά με την ικανοποίηση από την ενασχόληση με τον εθελοντισμό – Επίδραση δημογραφικών χαρακτηριστικών

	Γυναίκες		Μέχρι και 32 ετών		Άγαμοι		Άνευ τέκνων		Μέχρι και ΔΕΙ/ΤΕΙ	
	ΜΟ	t ⁽¹⁾	ΜΟ	t ⁽²⁾	ΜΟ	t ⁽³⁾	ΜΟ	t ⁽⁴⁾	ΜΟ	t ⁽⁵⁾
Ερ 9	4,3	22,4	4,4	24,1	4,4	24,8	4,5	25,6	4,4	22,6
Ερ 10	4,1	18,8	3,9	14,6	4,1	18,1	4,1	18,1	3,9	13,7
Ερ. 12	3,1	20,9	3,2	2,9	3,2	22,4	3,2	22,7	3,2	3,0
Ερ. Α	3,6	8,4	3,7	9,7	3,8	11,2	3,9	12,2	3,8	10,8
15 Β	3,7	5,9	3,7	5,5	3,6	5,1	3,6	5,1	4,0	8,7
Γ	4,2	17,4	4,2	16,7	4,3	19,9	4,3	19,4	4,2	17,8

Σημειώσεις

N: ποσοστό απαντήσεων «ναι»

O: ποσοστό απαντήσεις «όχι»

χ^2 : τιμή στατιστικού χ^2

ΜΟ: μέσος όρος

(1) βαθμοί ελευθερίας = 138, t κριτικό = 1,98

(2) βαθμοί ελευθερίας = 126, t κριτικό = 1,98

(3) βαθμοί ελευθερίας = 187, t κριτικό = 1,97

(4) βαθμοί ελευθερίας = 197, t κριτικό = 1,97

(5) βαθμοί ελευθερίας = 156, t κριτικό = 1,98